

Leder har ordet

2007 ble et historisk godt år hvor medlemsselskapene høstet fruktene av målrettet arbeid og gode tider.

De siste 4-5 årene har vært meget gode for medlemsselskapene, og 2007 ble intet unntak. Solid salgsvekst innen alle produktområdene, historisk høy forvaltningskapital og bedre lønnsomhet enn andre finansinstitusjoner, vitner om selskapenes evne til å utnytte de senere årenes sterke vekst i norsk økonomi.

Høykonjunkturen ser ut til å ha nådd toppen i 2007, og vi må forvente en lavere vekst i norsk økonomi i årene som kommer. Inngangsfarten inn i 2008 ser imidlertid ut til å være god for medlemsselskapene. Både bedrifter og husholdninger fortsetter å gjøre sine investeringer, og vår medlemmer tilbyr kundene attraktive finansieringsløsninger gjennom flere kanaler.

- Bilkjøpere tilbys et bredt spekter av finansieringsløsninger og mulighet for en enklere hverdag gjennom å sette bort administrasjonen av bilparken til profesjonelle.
- Leasing benyttes i økende grad ved investering i transportmidler, maskiner og utstyr.
- Veksten innen factoring tyder på at

flere har fått øynene opp for produktet som en aktiv del av bedriftens finansstrategi.

- De internasjonale kredittkortene blir flere og brukes stadig oftere, enten det er på utenlandsreise, kjøp av varer og tjenester i Norge eller i forbindelse med den stadig økende internetthandelen.

Finansieringsselskapenes Forening skal bidra til å legge forholdene best mulig til rette for at medlemsselskapene skal kunne utvikle sin virksomhet i et skiftende marked. Det innebærer blant annet å fortsette arbeidet med å sikre gode rammebetingelser for medlemsselskapene og følge utviklingen i det europeiske finansmarkedet på nært hold.

2008 blir et spennende år hvor våre medlemsselskaper vil fortsette å ta aktiv del i bedriftenes og husholdningenes hverdag og styrke sin posisjon som finansieringspartner. Vi vil takke medlemsselskapene for et godt gjennomført arbeidsår, i visshet om at de står godt rustet til å fortsette å høste av mulighetene det nye året vil bringe.

A handwritten signature in black ink that reads "Anne-Lise Løfsgaard".

Anne-Lise Løfsgaard
Adm. direktør
FINFO

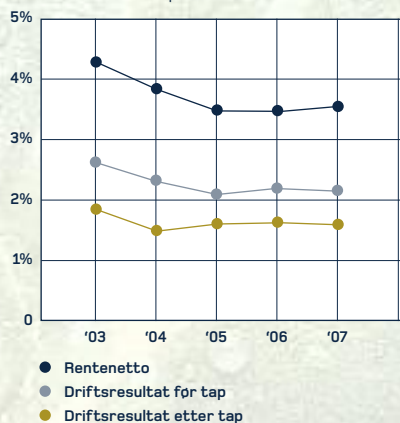
Innhold

Medlemsselskapenes virksomhet 2007	s. 4	Aktuelle problemstillinger	s. 16
Presentasjon av virksomhetsområdene	s. 8	Rettslige rammebetingelser	s. 28
Leasing	s. 8	Statistikk	s. 29
Bilfinansiering	s. 10	Medlemsfortegnelse	s. 30
Factoring	s. 12	Foreningens organisering	s. 31
Kreditt- og betalingskort	s. 14		

Medlemsselskapenes virksomhet 2007

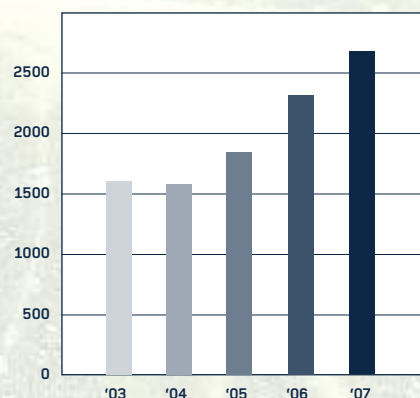
Rentenetto og driftsresultat

I prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital for medlemsselskapene

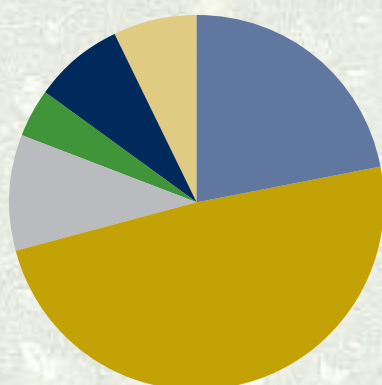
Resultat av ordinær drift

Driftsresultat etter tap (mill. kroner)

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter næring

- Industri 22%
- Servicenæring 49%
- Andre 10%
- Forbrukere 4%
- Primærnæring 8%
- Stat og kommune 7%

Medlemsselskapene oppnådde meget gode salgsvolumer innenfor alle produktområder i 2007. Med en økning i gjennomsnittlig forvaltningskapital på 18 prosent klarte de nok et år å utnytte investeringslysten i næringslivet. Til tross for sterk konkurranse om kundene og en krevende fundingsituasjon, ble rentemarginen samlet sett på nivå med fjoråret. Sammen med lave tap og moderat kostnadsnivå førte det til tilfredsstillende lønnsomhet for medlemsselskapene i 2007.

Hovedtrekk

Tilfredsstillende lønnsomhet

Med et samlet driftsresultat før skatt på 2,7 mrd. kroner ble 2007 nok et godt år for medlemsselskapene. Resultatet utgjorde 1,68 prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital (GFK) mot 1,72 prosent året før.

Markedet for finansieringsselskaper er sammensatt, og det er derfor store variasjoner mellom enkeltelskaper både når det gjelder resultat og balanse. Medlemsselskapene fikk samlet sett også i 2007 den relativt sett beste inntjeningen av alle grupper finansinstitusjoner.

Lavere tap

Bokførte tap på utlån ble på nivå med fjoråret og utgjorde 0,42 prosent av GFK for 2007. Tapsomfanget vurderes å ligge på et forsvarlig nivå for medlemsselskapene. Brutto misligholdte lån utgjorde i følge Kredittilsynet 1,86 prosent av brutto utlån for finansieringsselskapene, mot 1,87 prosent ved utgangen av 2006.

Økt forvaltningskapital og betryggende soliditet

Medlemsselskapene vokste med 18 prosent gjennom 2007 mot 19 prosent året før. Samlet forvaltningskapital utgjorde ved utgangen av året 167 mrd. kroner. Til tross for den kraftige veksten har medlemsselskapene opprettholdt sin soliditet målt ved ansvarlig kapital. Gjennomsnittlig kapitaldekning for medlemsselskapene var 10,1 prosent ved utgangen av 2007 mot 8,3 prosent året før. Myndighetenes minstekrav er 8 prosent.

Leasing

Fortsatt høy investeringslyst

Leasingfinansiering av nye driftsmidler vokste med 15 prosent og endte på 36,7 mrd. kroner mot 31,8 mrd. kroner året før. Veksten skyldes først og fremst investeringslyst i store deler av næringslivet og medlemsselskapenes aktive fremme av leasing som finansieringskilde.

Den største veksten kom innen leasing av landtransport, i hovedsak lastebiler og busser, mens de øvrige områdene viste en moderat oppgang. De samlede leasinginvesteringene endte på et historisk høyt nivå i 2007.

Industri og service dominerer

Medlemsselskapenes leasingportefølje økte med 14 prosent i løpet av 2007 til 74,7 mrd. kroner og fortsatte dermed den høye veksttakten fra fjoråret. Industrielt utstyr og maskiner utgjør 34 prosent av porteføljen, mens landtransport og personbiler følger deretter med henholdsvis 30 prosent og 20 prosent. Industrien og servicenæringen er de næringene som i størst grad benytter leasing til finansiering av driftsmidler.

Stor andel på leasing

Næringslivsinvesteringene i transportmidler, maskiner og utstyr i Norge utgjorde i følge Statistisk Sentralbyrå til sammen 110 mrd. kroner i 2007 (foreløpige tall) mot 102 mrd. kroner året før.

Medlemsselskapene leasingfinansierte hele 33 prosent av disse investeringene, og har dermed en solid posisjon som finansieringskilde for næringslivet. Internasjonalt har denne finansieringsfor-

men tradisjonelt hatt en sterkere posisjon enn i Norge, men de siste års utvikling viser at leasing i stadig større grad velges som finansieringsform blant små og store bedrifter.

Bilfinansiering

Solid posisjon i bilmarkedet

Slaget av nye personbiler ble i 2007 det høyeste siden toppåret 1986, og det har aldri før vært registrert flere varebiler. Næringsandelen gikk samlet sett likevel noe ned, mens andelen nye dieselmotorer økte betydelig.

Det ble solgt 129 195 nye personbiler i 2007 mot 109 164 året før. Salget av brukte biler endte på 377 543 enheter mot 368 009 eierskifter året før. Antall bruktimporterte biler fortsatte den moderate veksten fra de foregående årene og endte på 33 356 biler for 2007.

Medlemsselskapene finansierte gjennom lån og leasing 53 487 nye og bruktimporterte biler (33 prosent) og 75 103 brukte biler (20 prosent) i 2007. Medlemsselskapenes biladministrative løsninger for bedrifter omfattet 39 083 biler ved utgangen av 2007 mot 33 119 biler året før.

Færre leaser bil privat

Leasing av personbiler fortsatte veksten fra fjoråret og endte på historisk høye 7,0 mrd. kroner. Privatpersoner utgjorde en mindre andel av leasingkundene sammenlignet med året før, og hovedårsakene synes å være stigende rentenivå samt bransjens aktsomhet ved salg av produktet.

Billån vokser videre

Både bedrifter og privatpersoner velger å lånefinansiere bilkjøp gjennom medlems-selskapene, og billånene sikres i stor grad gjennom salgspant. I 2007 utgjorde privatmarkedet 67 prosent av lånevolumet til bil.

Veksten i nye billån gjennom medlemsselskapene fortsatte i 2007 og endte på 10 prosent for året. Med et samlet billånsvo-lum på 23,9 mrd. kroner, befestet medlemsselskapene sin dominerende posisjon som långiver i bilmarkedet.

Økningen i billån gjennom medlemsselskapene kom i stor grad som følge av fortsatt optimisme og investeringslyst blant husholdningene samt at selskapene klarte å utnytte sine distribusjonskanaler effektivt. Bankenes rammelån i bolig ser imidlertid ut til å ta en del av den potensielle veksten for billån og er årsak til at en del billån innfris.

Factoring

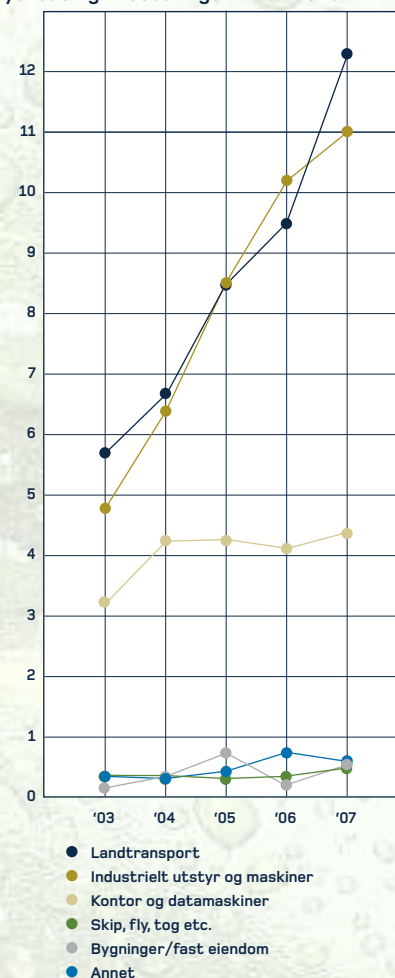
Den sterke trenden fortsetter

Factoring fortsatte den gode utviklingen fra de siste årene med en omsetningsøkning på hele 42 prosent til 133,6 mrd kroner mot 94,3 mrd. kroner året før. Fakturamengden økte i samme periode med 18 prosent, mens utlånene økte med 11 prosent og utgjorde 8,4 mrd. kroner ved utgangen av året. Den markerte veksten skyldes først og fremst nye, store bloc factoringavtaler, men også nye bedrifters valg av factoring som finansieringskilde samt økt omsetning og kredittbehov hos eksisterende kunder.

Innenfor mange bransjer

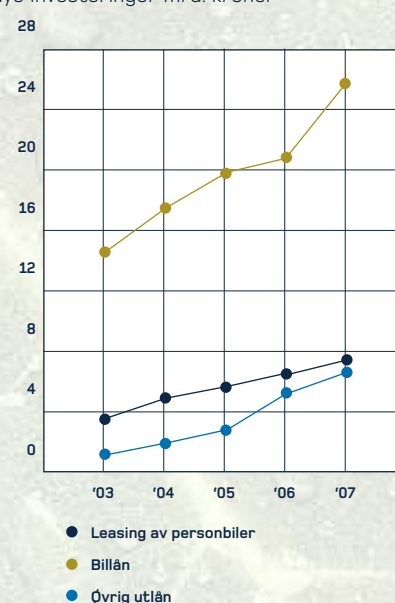
Bedrifter innenfor mange bransjer velger factoring, og kunnskapen om produktet øker blant økonomisjefer og daglige ledere. Felles for bedrifter som velger factoring er at de selger sine varer og tjenester på kreditt og i hovedsak til andre næringsdrivende. Mange av bedriftene opererer innenlands, men også import- og eksportbedrifter velger å benytte factoringsselskapenes tjenester.

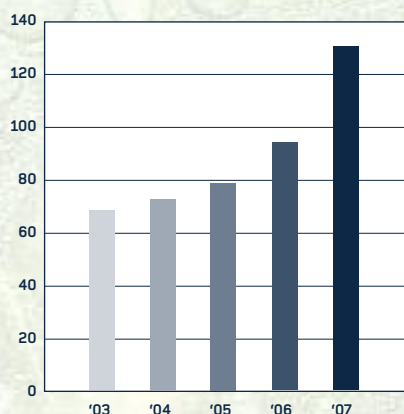
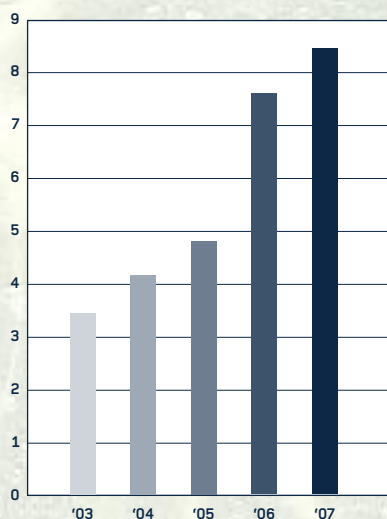
Nye leasinginvesteringer Mrd. kroner

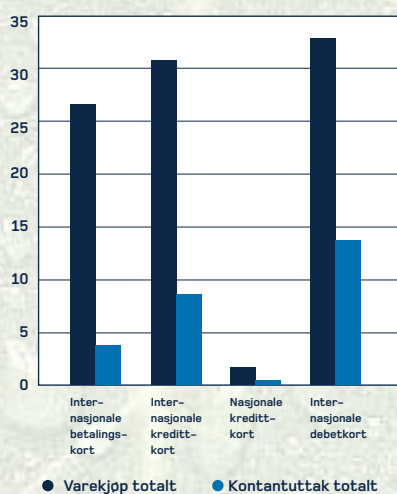
Bilfinansiering

Nye investeringer mrd. kroner

Factoring omsetning Mrd. kroner**Factoring utlån** Mrd. kroner**Kort, fordeling omsetning**

Varekjøp/kontantuttak 2006 (mrd. kr.)

Factoring på web

De nettbaserte løsningene som factoringsselskapene tilbyr har fått god mottakelse hos bedriftene og gir økt effektivitet. Det forventes at aktivt salgsarbeid og økende kunnskap om factoringproduktet kombinert med videre produktutvikling vil øke etterspørselen ytterligere og bidra til fortsatt vekst i tiden som kommer.

Kreditt- og betalingskort**De internasjonale kortene fortsetter veksten**

Ved utgangen av 2007 var det 4,8 millioner internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort i Norge, mot 4,1 millioner året før. De internasjonale betalings- og kredittkortene står også denne gang for den største veksten, mens nasjonale kredittkort viste en moderat oppgang etter de to foregående årenes nedgang. Nesten 5 millioner internasjonale debetkort, med direkte trekk på konto, er også på norske hender og det utstedes stadig nye kort. De fleste debetkortene er kombinerte kort med et Bank Accept-spor som brukes i Norge og et internasjonalt spor (Visa/Master Card) som benyttes i utlandet. Omsetningstall knyttet til Bank Accept er ikke med i tallene nedenfor. Tall for internasjonale debetkort vil derfor i hovedsak dreie seg om bruk i utlandet.

De internasjonale betalings- og kredittkortene representerte 42 prosent av antall kort utstedt ved utgangen av 2007. Med en omsetning på 69,4 milliarder kroner stod de for 58 prosent av den samlede omsetningen.

Internasjonale kredittkort hadde en omsetningsøkning på 21 prosent i forhold til fjoråret og en økning på 25 prosent i antall transaksjoner. Veksten skyldes blant annet tiltagende netthandel og økt innsalg av internasjonale kredittkort som en del av bankenes kundeprogrammer. En del nasjonale kredittkort har dessuten blitt omgjort til internasjonale kredittkort i løpet av året.

Gjennomsnittstransaksjonen for internasjonale kreditt- og betalingskort er tilnærmet uendret fra fjoråret. Blant de internasjonale betalingskortene var nesten en tredjedel av omsetningen knyttet til bedriftsmarkedet, mens en femtedel av de internasjonale kredittkortenes omsetning var bedriftsrelatert.

Bedriftsmarkedet stod for til sammen 14 prosent av omsetningen av internasjonale og nasjonale betalings- og kredittkort samt internasjonale debetkort. Mange av de internasjonale betalingskortene i personmarkedet synes likevel i vesentlig grad også å bli benyttet i jobbsammenheng.

Nasjonale kredittkort

De nasjonale kredittkortene viste en utflatning i omsetning og fall i antall transaksjoner i 2007 sammenlignet med fjoråret. Kundernes ønske om fleksible kort med internasjonal betalingsbærer synes å være en av årsakene til utviklingen. Gjennomsnittstransaksjonen økte imidlertid med 21 prosent til 2 296 kroner og er dermed dobbelt så høy som for internasjonale betalings- og kredittkort.

De nasjonale kredittkortene har tradisjonelt sett hatt en jevn fordeling mellom kontantuttak og varekjøp til forskjell fra de internasjonale betalings- og kredittkortene hvor andelen kontantuttak har vært mindre. Andelen av omsetning knyttet til kontantuttak, har imidlertid blitt redusert de senere årene og utgjorde 21 prosent for nasjonale kredittkort i 2007. Andelen kontantuttak for de internasjonale debetkortene holdt seg på nivå med fjoråret og endte på 30 prosent.

Kortbaserte utlån vokser

Flere kort og flere transaksjoner bidro samlet sett til at utestående lånevolum for betalings- og kredittkort økte med hele 16 prosent sammenlignet med fjoråret og utgjorde 23,7 milliarder kroner for 2007. Den kraftige veksten indikerer optimisme blant kortholderne og fortsatt økende bruk av kort som betalingsmiddel og finansieringskilde.

Andre utlån uten sikkerhet endte på 8,4 milliarder kroner for 2007. Medlemsselskapene hadde en relativt stor avslagsprosent på usikrede kreditter gjennom året. Andelen av misligholdte og nullstilte, kortbaserte lån utgjorde 4,5 prosent av utlånsvolumet ved utgangen av året, mot 5,2% året før. Foreningen har gitt uttrykk for nødvendigheten av et generelt gjeldsregister for å sikre et forsvarlig tapsnivå også i årene som kommer.

Muligheter gjennom teknologi

Betalingsformidlingen i Norge og internasjonalt går i retning av økt bruk av kortbaserte, elektroniske transaksjoner. Den teknologiske utviklingen gir også muligheter for produktutvikling og nye distribusjonskanaler for kortbaserte tjenester. Grensesnittet mot aktører utenfor det tradisjonelle finansområdet blir derfor en viktig problemstilling for fremtiden og gir forventninger om gode utsikter for kortvirksomheten i tiden som kommer.

Fremtidsutsikter

De senere årenes høykonjunktur ser ut til å ha nådd toppen. Økte renter og markedsure kjøler ned den globale økonomien, og forventes i løpet av 2008 også å sette sterkere preg på norske økonomi.

Medlemsselskapene har imidlertid en god inngangsfart inn i 2008 med god etterspørsel innenfor alle virksomhetsområdene. Det private forbruket er fortsatt høyt og bedriftenes investeringsvilje ser ikke ut til å avta foreløpig.

Vi må likevel forvente en avdempet vekst i kredittetterspørselen for finansieringsselskapene i 2008. Uro i kredittmarkedene og generelt dempet optimisme kan svekke investeringsviljen hos husholdningene og

bedriftene. Stramt arbeidsmarked og ytterligere lønnsvekst vil sette bedrifters konkurranseevne på prøve og bidra til å prege etterspørselen etter medlemsselskapenes produkter.

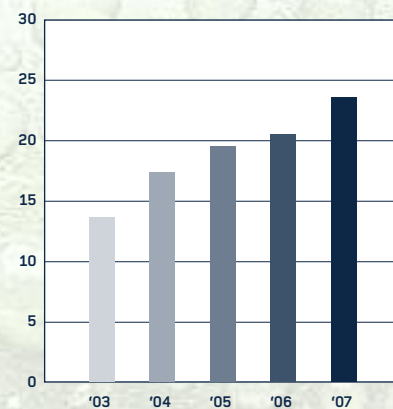
Medlemsselskapene har vært dyktige til å finansiere en vesentlig andel av de investeringer bedrifter og husholdninger foretar, og leverte solide salgsvolumer og en samlet lønnsomhet godt over de andre finansinstitusjonene i 2007. En ytterligere renteoppgang vil sammen med tiltagende konkurranse i markedet legge press på medlemsselskapenes lønnsomhet. Tapsutviklingen og andel misligholdte lån er fortsatt på et forsvarlig nivå, og det forventes at 2008 samlet sett blir nok et godt år for medlemsselskapene.

Norges forhold til EU som marked vil også prege utviklingen for medlemsselskapene. Kundegruppers adgang og konkurranseevne i dette viktige markedet vil påvirke investeringsvilje og evne. Over halvparten av medlemsselskapene målt i utlånsvolum har nå utenlandske eiere, og det blir viktig at myndighetene har et europeisk perspektiv i utformingen av fremtidige rammebetingelser som sikrer muligheter til å tilby kundene konkurransedyktige løsninger. Foreningen har en viktig rolle i å påvirke denne utviklingen.

Den teknologiske utviklingen fortsetter og har allerede ført til nye og enklere kundeløsninger og mer rasjonelle produksjonsprosesser. Det ser ut til at administrative tilleggstjenester innen ulike produktområdet i stadig større grad appellerer til kundegrupper som ønsker å konsentrere seg om sin kjernevirksomhet. Økende betalingsvilje innenfor dette området vil gi bedre løsninger og tettere bånd mellom kunder og samarbeidspartnere i årene som kommer.

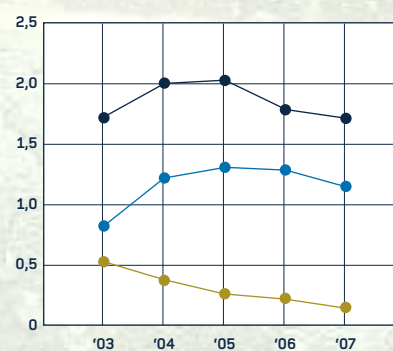
Kreditt- og betalingskort

Utestående lånevolum (mrd. kr.)

Resultatutvikling i finansinstitusjonene

Resultat av ordinær drift før skatt i prosent av gjennomsnittlig forvaltningskapital

- Finansieringsselskaper
- Forretnings- og sparebanker
- Kredittforetak

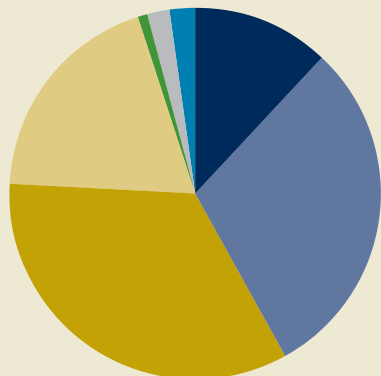
Omfatter for finansieringsselskapene både utenlandske filialer og norske selskaper. Tallene for 2007 er foreløpige.

Kilde: Kredittilsynet

Leasing har tradisjonelt vært knyttet til bil, men nå er det industrielt utstyr og maskiner som representerer de største finansieringsvolumene.

Nye leasinginvesteringer

Fordelt etter objekttype

- Kontor/datamaskiner 12%
- Industrielt utstyr og maskiner 30%
- Landtransport 34%
- Personbiler 19%
- Skip, fly, tog 1%
- Bygninger/fast eiendom 2%
- Annet 2%

Nesten hver tredje næringslivsinvestering i transportmidler, maskiner og utstyr ble finansiert av medlemselskapene i 2007.

Leasing

Leasing gir bedrifter og næringsdrivende mulighet til å anskaffe seg tidsriktig utstyr og maskiner uten å belaste egenkapital eller andre lånekilder.

Hovedtanken bak leasingproduktet er å gi kunden disposisjonsrett over et driftsmiddel. Eierforholdet er av underordnet betydning. Leietakeren betaler en leie som dekker renter og avskrivninger på den kapitalen som er bundet opp ved leasingselskapets kjøp av leasinggjenstanden. Leasingselskapet beholder eiendomsretten til gjenstanden under hele leieperioden.

Full pay out-leasing

Dette er en leasingavtale hvor avtalt leie dekker hele kjøpesummen (med renter) over leieperioden.

Restverdileasing

Ved restverdileasing tilbakebetales investeringen bare delvis ved leie fra kunden. I Norge er det vanlig at den resterende del av kjøpesummen betales av leverandør mot at denne kjøper tilbake gjenstanden. I utlandet er det mer vanlig med kundegarantert restverdi. Det hender også at leasingselskapet selv tar risikoen for restverdien (open-end). Da er man mer over mot operasjonell leasing.

Finansiell leasing

Finansiell leasing er en leieavtale som overfører til kunden det vesentligste av

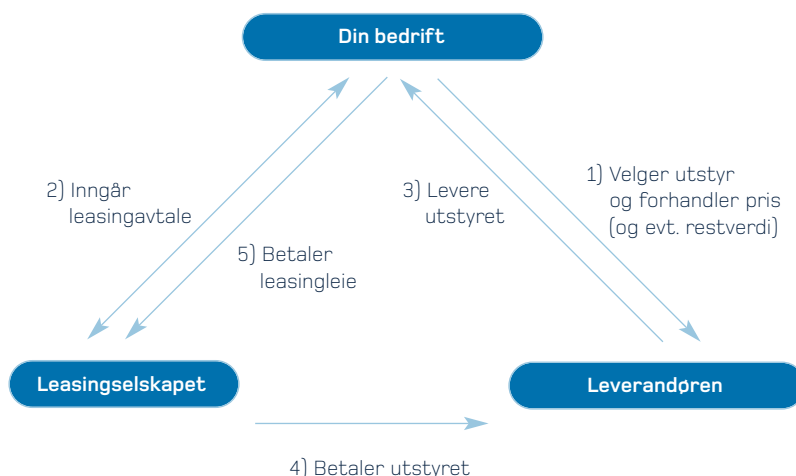
økonomisk risiko og kontroll knyttet til eiendelen. Avtalen kjennetegnes ved at leasingselskapet kontraktfester tilbakebetaling av hele det investerte beløpet. Ønsker kunden restverdi, må restverdien garanteres av leverandør eller annen garantist.

Operasjonell leasing

Operasjonell leasing er leieavtaler som ikke er finansielle.

Leasing og skatt

Både finansielle og operasjonelle leasingavtaler er å anse som utleie når det gjelder skatt. Det betyr at leasingselskapet aktiverer objektet og foretar skattemessige avskrivninger. Kunden utgiftsfører leiebeløpet i resultatregnskapet.

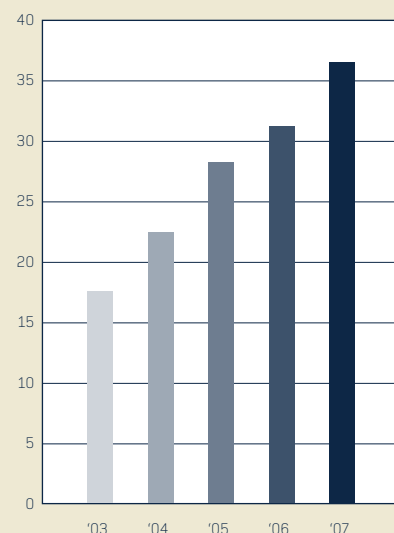

Bedriften trenger moderne, effektive driftsmidler for å styrke sin konkurransekraft.

Nye leasinginvesteringer

(mrd. kroner)

Leasing i praksis

Leasingselskapet kjøper inn et driftsmiddel etter spesifikasjoner fra sin kunde. Deretter leies driftsmiddelet av leasing-selskapet til leietaker for en avtalt periode – ofte varierende fra 3 til 5 år. I stedet for å låne ut penger, leier finansieringsselskapet ut driftsmidler innkjøpt spesielt for formålet.

Hva skjer etter leieperioden?

Etter utløpet av den avtalte leieperioden har bedriften normalt følgende muligheter:

- Fortsette leieforholdet til en sterkt redusert leie
- Anmode om å kjøpe utstyret og overta eiendomsretten
- Si opp avtalen og levere utstyret tilbake til leasingselskapet

Ved restverdileasing har kunden ingen rett til å forlenge leasingavtalen.

Hva er leasing?

- Leasing er en enkel måte for næringsdrivende å skaffe seg disposisjonsrett over nødvendige driftsmidler.
- Leasing betyr finansiell leie, og ble introdusert i Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Alle som driver finansiell leasing i Norge må ha finanskonsesjon.
- Ingen egen "leasinglov" i Norge. Forholdet mellom partene reguleres gjennom standard avtaler.
- Mest vanlige å lease transportmidler, maskiner og datautstyr.
- Hele 33 prosent av nye næringslivsinvesteringer i transportmidler, maskiner og utstyr ble leasingfinansiert gjennom medlemselskapene i 2007.

Hvorfor leasing?

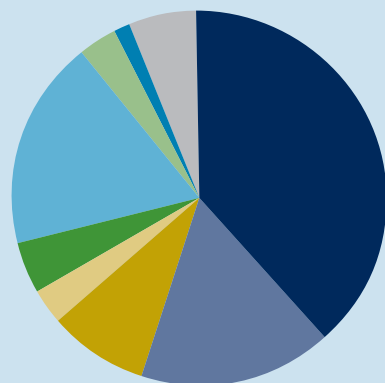
- Hurtig og enkel tilgang på nye driftsmidler med minimal likviditetsbelastning.
- Kunden slipper å belaste investeringsbudsjetter. Ikke minst innenfor offentlig sektor anses dette som en stor fordel.
- De fleste kunder oppnår enkel regnskapsføring med utgiftsføring av leiebølene over driftsregnskapet. Dette gir redusert balanse og bedre nøkkeltall.
- Leasing innebærer en skattemessig enkel føring ved at leiebølene utgiftsføres direkte. Kunden slipper å måtte føre saldoavskrivninger.
- Kunden slipper å bekymre seg for hvordan han skal bli kvitt utstyret og til hvilken pris. Kunden oppnår også beskyttelse mot negative virkninger av ny teknologi.
- Leasingavtaler kan kombineres med ulike service- og vedlikeholdsavtaler. Ikke minst innenfor bil er det utviklet løsninger som avlaster kundene for betydelige ressurser knyttet til oppfølging av biler og bilkostnader.

Medlemssekskapene finansierte hver tredje nye bil på norske veier i 2007.

Bilkostnader

Mellomstor bil 15.000 km/år (Kilde: OFV)

- Avskrivning 38,6%
- Bensin 18,2%
- Renter 16,6%
- Dekk 3,4%
- Forsikring 8,5%
- Olje 1,2%
- Årsavgift 3,1%
- Service/rep. 6,1%
- Vedlikehold 4,4%

Bilfinansiering er en del av medlemssekskapenes kjernevirksomhet og medlemmene dominerer som finansieringskilde ved anskaffelse av bil.

Bilfinansiering

Finansieringsselskapene tilbyr et bredt spekter av tjenester for å dekke privatpersoner og bedrifters behov for finansiering og administrasjon av bilholdet.

Lån mot salgspant

Billån mot salgspant retter seg både mot privat- og næringslivskunder. Lånet gis i forbindelse med selve anskaffelsen av bilen, og finansieringsselskapet får salgspant i bilen som sikkerhet for lånet. Som privatkunde slipper du dermed å belaste andre sikkerheter som pant i egen bolig.

Lånet nedbetales i takt med bilens antatte markedspris, slik at ikke det økonomiske løftet blir så tungt når bilen skal byttes inn i en nyere utgave en gang i fremtiden. Mange medlemssekskaper tilbyr slike lån gjennom bilforhandlere, men også salgskontorene til selskapenes eiere (banker og forsikringsselskaper), selskapenes egne kontorer og ikke minst internett sikrer bred tilgang til produktet.

Billeasing

Leasing var i Norge lenge synonymt med billeasing fordi det var her de store leasingvolumene ble skapt. Biler egner seg spesielt godt for leasing fordi man har et godt utviklet annenhåndsmarked.

Leasingleien kan dermed beregnes slik at nedbetalingen følger bilens verdifall. Billeasing benyttes i stor grad av bedrifter når nye biler skal finansieres. Det er en enkel og oversiktlig finansieringsform.

Bedriften velger selv ut bilen og forhandler rabatter og restverdier med bilforhandleren. Finansieringsselskapet kjøper inn bilen på vegne av kunden, og leaser (leier) den ut over et avtalt tidsrom. Billeasing sikrer bedriften full bruksrett til bilen, mens finansieringsselskapet er den formelle eieren.

Biladministrasjon i praksis

Privatleie

Det relativt lave rentenivået de siste årene har bidratt til en begrenset etter-spørsel etter leasing av biler for privatpersoner. Utleieproduktet har fått navnet Privatleie og tilbys i begrenset grad gjennom medlemselskapene.

Biladministrasjon

Mange bedrifter velger å benytte kapasitet og ressurser innen kjerneområdene, og "outsourcer" blant annet administrasjon av firmabilene. Flere av medlemselskapene leverer slike administrative tjenester med eller uten finansiering av bilene.

Hvorfor biladministrasjon?

- Enklere bilhold, økt kontroll og lavere kostnader.
- Bedriften sparer tid på arbeidskrevende oppgaver, og kan nyte godt av gunstige avtaler for innkjøp av biler, drivstoff, forsikring og andre bilrelaterte tjenester.
- Løpende oppdatering på egen, lukket web-løsning gir oversikt og kontroll.
- Egne avviksrapporter sikrer at viktige forhold fanges opp tidlig.

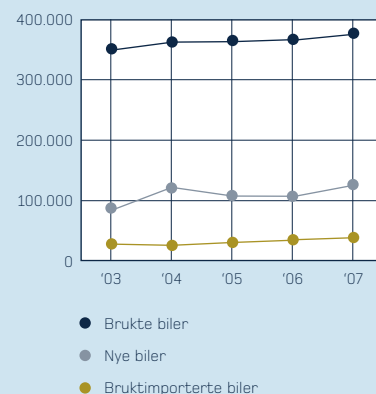
Hvorfor billeasing?

- Sikrer anskaffelse av tidsmessig bilpark.
- Frigjør kapital til andre formål.
- Hele leiebeløpet kan føres i driftsregnskapet.
- Inntil 100 prosent finansiering.
- Normalt kun bilen som sikkerhet.
- Slipper å håndtere salg av brukte biler.
- Reduserer risiko rundt bilens verdi ved innbytte.

Fakta om bilfinansiering

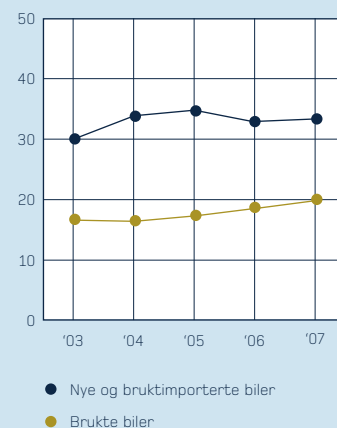
- Medlemselskapene finansierte hver tredje nye og bruktimporterte bil og hver femte bruktbil i 2007.
- Andelen firmaregistrerte personbiler utgjorde 6,4 prosent av bestanden ved utgangen av 2006 mot 6,2 prosent ved forrige årsskifte (Kilde: OFV).
- Godt over 30 000 biler i det norske markedet administreres gjennom biladministrative løsninger i medlemselskapene.

Utviklingen i personbilsalget (Antall)

Personbilsalget

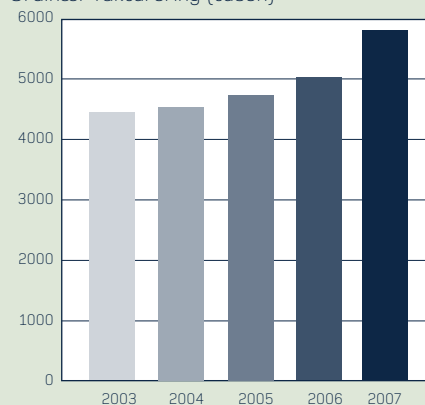
Andel finansiert av medlemskapene (%)

Factoring frigjør interne ressurser og gir økt tilgang til kapital.

Antall fakturaer

Ordinær fakturering (tusen)

Stadig flere bedrifter ser factoring som en aktiv del av bedriftens kapitalstrategi.

Factoring

De elektroniske factoringløsningene gir ekstra trygghet og oversikt som mange bedrifter setter pris på. Men factoring bidrar også til å frigjøre interne ressurser og gi tilgang til kapital som skaper grunnlag for vekst og utvikling.

Frigjort kapital i takt med kredittsalget

Driftsfinansieringen er viktig for enhver bedrift, og valg av riktig finansstrategi kan være avgjørende for bedriftens liv og utvikling over tid. Enten bedriften vokser eller konsoliderer, vil det være viktig å utnytte det likviditetspotensialet som ligger i omløpsaktiva og særlig kundefordringene. Gjennom factoring utnyttes dette likviditetspotensialet til fulle.

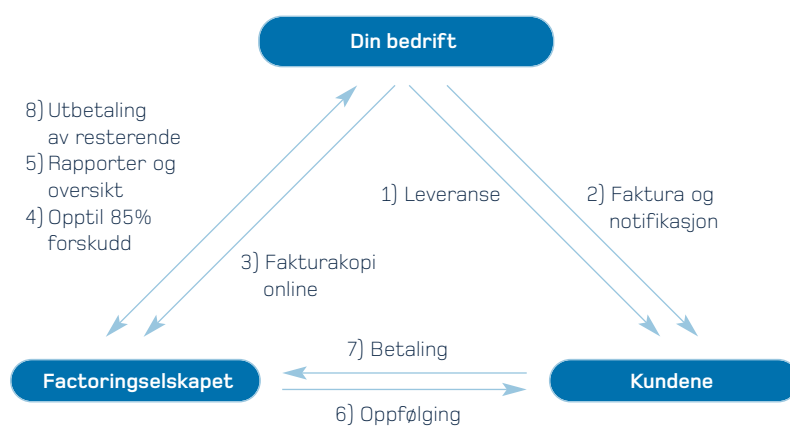
Factoringsselskapet finansierer fordringsmassen i form av en fleksibel driftskreditt som kan trekkes på etter behov eller være en likviditetsreserve. Som sikkerhet for

driftskreditten får factoringsselskapet overdratt/pantsatt kundefordringene, og inntil 85 prosent av fordringsmassen kan forskutteres. Den resterende delen betales ut når debitor har betalt fordringen. I enkelte tilfeller overtar factoringsselskapet også kreditt- risikoen, slik at bedriften som leverandør får fullt og endelig oppgjør for fordringene.

Bedre styring og kontroll

Den administrative delen av factoring omfatter profesjonell oppfølging av utestående fordringer samt føring og bearbeiding av kunderskontrollen. En rekke bedrifter opplever at den effektive kredittiden

Factoring i praksis

- Leveranse.** Din bedrift selger og leverer varene til kunden på vanlig måte.
- Faktura og notifikasjon.** Fakturaen påføres en notifikasjon som forteller at betaling med befriende virkning kun kan skje til factoringsselskapet.
- Fakturakopi online.** Fakturainformasjon sendes til factoringsselskapet som en elektronisk fil fra bedriftens økonomisystem.
- Opptil 85 prosent forskudd.** Din bedrift får opptil 85 prosent av fakturaverdien forskuttet fra factoringsselskapet.
- Rapporter og oversikt.** Din bedrift har online tilgang til all informasjon som vedrører factoringssamarbeidet.
- Oppfølging.** Factoringsselskapet følger opp kundene med purringer og telefoner, eventuelt også inkasso.
- Betaling.** Kunden betaler fakturaen til factoringsselskapet.
- Utbetaling av resterende.** Når kunden har betalt, oversender factoringsselskapet den resterende delen av fakturaverdien med fradrag for provisjoner.

Online tilgang til reskontro og rapporter gir trygghet og oversikt.

Forbedret likviditet ved å redusere effektiv kredittid (kr.)

Redusert kredittid	Omsetning		
	20 mill. kr.	50 mill. kr.	100 mill. kr.
5 dager	273 973	684 932	1 369 863
10 dager	547 945	1 369 863	2 739 726
20 dager	1 095 890	2 739 726	5 479 452

går ned og at tapene reduseres gjennom factoringtjenesten.

Behovet for fremmedfinansiering minker og den økonomiske handlefriheten gir muligheter til å utnytte blant annet kon-
tantrabatter fra leverandører.

Trygghet og oversikt skapes dessuten gjennom kontinuerlig tilgang til reskontro og rapporter via web-baserte factoringløsninger.

Godt Cash Management-verktøy

Cash-management er en integrert del av bedriftens kapitalstrategi. Styring av forretningsbalansen og den kortsiktige delen av finansbalansen krever gode informasjonssystemer, betalingssystemer og administrative styringssystemer.

Factoring inneholder i dag mange av de virkemidlene som er nødvendig for å utøve denne viktige funksjonen i bedriften.

Hva er factoring?

- Factoring er i sin opprinnelige form en planmessig overdragelse og diskontering av en bedrifts kundefordringer til tredjemand i den hensikt å skaffe seg finansiering. Outsourcing av administrative tjenester og sikring av fordringene har blitt en stadig viktigere del av produktet for kundene.
- Factoring kom til Europa og Norge på begynnelsen av 1960-tallet.
- Factoringsselskaper tilbyr følgende tjenester:
 - Reskontrobokføring
 - Innkassering av de overdratte fordringene
 - Overtagelse av kredittrisiko på debitor
 - Finansiering (forskuttering) av fordringene
- Avtalen mellom factoringsselskap og klient tinglyses i Løsøreregisteret.
- Notifikasjon: Factoringsselskapets skriftlige meddelelse til debitor om den inngåtte avtalen, samt at betaling i fremtiden kun kanskje til selskapet med befriende virkning.

Hvorfor factoring?

- Optimal utnyttelse av fordringspartet gir styrket likviditet og mulighet for vekst.
- Opptil 85 prosent finansiering av utestående fordringer.
- Frigjort kapital ved redusert kredittid gjennom profesjonell oppfølging av fordringer.
- Reduserte rentekostnader og økte renteinntekter.
- Frigjøring av interne ressurser (outsourcing) medfører:
 - Fokus på bedriftens kjerneoppgaver
 - Faste kostnader blir variable
 - Redusert risiko for tap på fordringer
 - Komplette reskontroføring
 - Oversikt og kontroll gjennom online tilgang til reskontro og rapporter
 - Godt Cash-Management verktøy

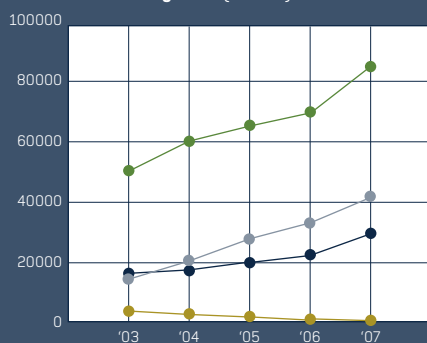
Kreditt- og betalingskort

Fordeling antall kort 31.12.2006

- Internasjonale debetkort 50%
- Internasjonale kredittkort 31%
- Nasjonale kredittkort 9%
- Internasjonale betalingskort 10%

Antall transaksjoner (tusen)

- Internasjonale betalingskort
- Internasjonale kredittkort
- Nasjonale kredittkort
- Internasjonale debetkort

Finansieringsselskapene gir sine kunder handlefrihet og mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden.

Likvid kredittreserve

Kredittkortet gir kunden anledning til å belaste kortet inntil den kredittrammen finansieringsselskapet eller banken har innvilget. Kreditten aktiveres i det øyeblikket kunden benytter kortet til å betale en vare eller foreta uttak av kontanter i banker, minibanker eller på postkontor. Kunden har en rentefri kreditt frem til fakturaforfall, og betaler deretter rente for det beløpet han skylder finansinstitusjonen.

For kortbrukerne er det ofte fordelaktig å ha en slik likviditetsramme i reserve i stedet for å måtte ta opp kortsiktige lån ved uforutsette kredittbehov. Kredittkort er derfor en svært likvid og konkurransedyktig finansieringsform, og ikke minst en enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.

Fordel for brukerstedene

Brukerstedene er sikret oppgjør og slipper håndteringen av kontanter. Kortselskapet overtar kredittvurdering, reskontroføring og betalingsinnfordring i forhold til de enkelte kunder. Det er utviklet omfattende elektroniske kontroll- og overvåkningssystemer som reduserer faren for svindel og andre kriminelle anslag. Brukersted og kortholder holdes skadesløs dersom de har opptrådt normalt aktsomt.

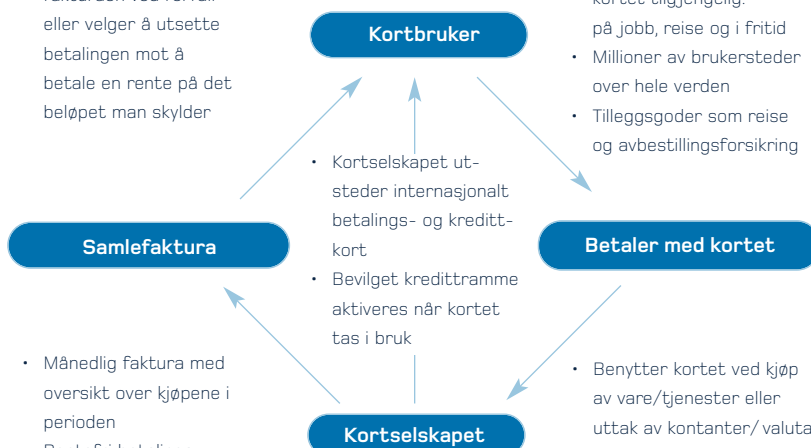
Enkelt og anvendelig

Eieren av et betalingskort mottar periodiske samlefacturaer for de transaksjoner som er foretatt med kortet.

Transaksjonene kan være kjøp av varer, tjenester eller kontantuttak i Norge eller i utlandet. Fakturaene betales i sin helhet ved forfall, og kortholder oppnår betalingsutset-

Internasjonalt kredittkort i praksis

- Kortbruker betaler fakturaen ved forfall eller velger å utsette betalingen mot å betale en rente på det beløpet man skylder

- Månedlig faktura med oversikt over kjøpene i perioden
- Rentefri betalingsutsettelse fra kjøps-tidspunktet frem til fakturaen forfaller

Kortbruker

- Kortselskapet utsteder internasjonalt betalings- og kredittkort
- Bevilget kredittramme aktiveres når kortet tas i bruk

- Kortbrukere har alltid kortet tilgjengelig: på jobb, reise og i fritid
- Millioner av brukersteder over hele verden
- Tilleggsgoder som reise og avbestillingsforsikring

Betaler med kortet

- Benytter kortet ved kjøp av vare/tjenester eller uttak av kontanter/ valuta
- Bruken av kortet registreres hos kortselskapet

telse i perioden mellom brukstidspunkt og betalingstidspunkt. Kortholder betaler normalt for bruken gjennom periodiske avgifter. Betalingskortene har internasjonal betalingsbærer (for eksempel VISA eller Mastercard) og er svært anvendelige både for bedrifter og privatpersoner. Den rentefrie betalingsutsettelsen kunden får ved bruk av kortet, gir både besparelser og tid til å gjennomgå kjøpene når samle-fakturaen kommer. Kortene kan også inneholde tilleggsgoder som reise- og avbestillingsforsikring.

De internasjonale kredittkortene har mange av de samme egenskapene som internasjonale betalingskort, men gir også mulighet til å utsette betalingen utover den rentefrie kredittiden. Dette gjør kortet svært fleksibelt og anvendelig.

Hvorfor kreditt- og betalingskort?

- *Likvid kredittreserve sikrer handlefrihet.*
- *Gir mulighet til å betale varekjøp og ta ut penger døgnet rundt over hele verden i betalingsterminaler og minibanker.*
- *Enkel og trygg oppgjørsform for betaling av varer og tjenester.*
- *Rentefri betalingsutsettelse i inntil 45 dager.*
- *Månedlig samlefactura med god oversikt over kjøp og uttak i perioden.*
- *Mulighet til å fordele tilbakebetalingen over tid.*
- *Eksempler på tilleggstjenester:*
- *Nødkort og nødkontanter innen 48 timer.*
- *Reise- og avbestillingsforsikring.*

Fakta

- *3,9 millioner internasjonale kreditt- og betalingskort i Norge.*
- *Økt bruk av kortene: 70 millioner transaksjoner i løpet av 2007 (+25 prosent).*
- *Gjennomsnittstransaksjon på samme nivå som fjoråret for internasjonale betalings- og kredittkort.*
- *Økende netthandel innenlands og over landegrensene med internasjonale betalings- og kredittkort som dominerende betalingsmidler.*
- *En tredjedel av varekjøp og kontantuttak målt i omsetning skjer i utlandet.*
- *Over 800 000 nasjonale kredittkort, (herunder bensinkort) halvparten er i jevnlig bruk.*
- *Høyt fokus på kortsikkerhet – minimal risiko for kortholder ved ansvarlig bruk.*

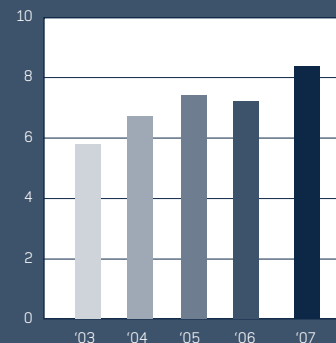
Hovedprodukter

- *Internasjonalt betalingskort: Betalingskort med internasjonal bærer (eks. VISA eller Mastercard) med inntil 45 dagers betalingsutsettelse.*
- *Internasjonalt kredittkort: Kredittkort med internasjonal bærer med inntil 45 dagers betalingsutsettelse og mulighet til å fordele tilbake betalingen over tid (revolverende kreditt).*
- *Nasjonale kredittkort (kjøpekort): Kredittkort med nasjonal bærer, kan benyttes via Bankaxept eller innen en detaljhandelskjede.*
- *Internasjonalt debetkort: Debetkort med internasjonal bærer og direkte trekk på konto i banken.*

Stadig flere bruker internasjonale kredittkort på forretningsreise så vel som i fritiden.

Blanco lån (ekskl. kortbaserte lån)

Utestående lånevolum i mrd. kroner

Medlemselskapene tilbyr også blancolån til privatpersoner. Dette er lån uten sikkerhet som gjeldsbrevlån eller forbruksfinansiering uten kort knyttet til lånet. Nye blancolån utgjorde 23 prosent av samlede blancokreditter i 2007.

Fordeling omsetning 2007

- Internasjonale betalingskort 25%
- Internasjonale kredittkort 33%
- Nasjonale kredittkort 2%
- Internasjonale debetkort 40%

Aktuelle problemstillinger

- Konkurransen i finansmarkedet... s. 16
- Internasjonalt s. 16
- Kredittforetak og finansieringsselskaper..... s. 17
- Nye kapitalkrav..... s. 17
- Nye regnskapsregler s. 18
- Skatt og regnskap skiller lag..... s. 19
- Nye bokføringsregler s. 20
- Leasingkontrakter –overkjørte kilometer s. 21
- Formidlingsgebyrer og brukerstedprovisjoner s. 22
- Merverdiavgiften..... s. 23
- Merverdiavgift på bruktbiler..... s. 23
- Finansportal s. 24
- Endret forbrukerkredittdirektiv . s. 25
- Endret hvitvaskingsdirektiv s. 25
- Nytt direktiv om betalingstjenester s. 25
- Banklovkommisjonen s. 26
- Finanskolen s. 27

Konkurransen i finansmarkedet

Tradisjonelt har finansnæringen vært sett på som en "support"-næring for det øvrige næringslivet og i liten grad som en næring med egen betydning og verdiskapning. Finansielle tjenester blir av mange oppfattet som å ligge i grenselandet mellom private og offentlige tjenester – betalingstjenester skal være gratis og lån er noe man har krav på. Dette er forestillinger som festet

seg i den lange perioden etter krigen da tilgangen til kreditt var regulert og produktet oppfattet som et rasjonert gode. At det i dag er etterspørselen som styrer tilbudet og konkurransen som bestemmer prisene, oppfattes ikke av alle.

Ved etableringen av EØS-avtalen i 1994, ble det norske markedet en del av et felles europeisk marked. Konkurransen har økt dramatisk. Det er nå fritt frem for tilbydere fra hele Europa å tilby sine tjenester til norske kunder, til dels under hjemlands regelverk og tilsyn. For store bedrifter er finansmarkedet blitt europeisk og til dels globalt. For små og mellomstore bedrifter og for privatpersoner er markedene fortsatt i hovedsak nasjonale og til dels regionale.

Utenlandske finansforetak har gjennom de siste 10-15 år tatt stadig større markeds-

andeler i det norske markedet. Dels er dette skjedd gjennom oppkjøp av norske finansforetak, til dels gjennom etablering av ny virksomhet her i landet og organisk vekst. Av finansieringsselskapenes totale utlån, anslår man at 66 prosent er gitt av selskaper med utenlandsk eierskap – enten norsk etablerte datterselskaper av utenlandske foretak eller filialer med utenlandsk hovedkontor.

I et marked preget av så stor grad av konkurranse, er det ikke rom for særnorske reguleringer som gjør virksomheten mer byrdefull for norske finansforetak enn for utenlandske konkurrenter. Rammevilkår som gjør det dyrere å drive finansiell tjenesteteyting fra Norge, vil over tid føre til utflytting og filialisering av norske foretak. Likeverdige konkurransevilkår er en grunnleggende betingelse for å kunne beholde norske finansforetak under norsk tilsyn.

Internasjonalt

EU-kommisjonen påbegynte i 2005 en rekke undersøkelser for å avdekke eventuelle

mangler ved konkurransen i markedene for finansielle tjenester. Innenfor de områder

som betjenes av finansieringsselskapene, har dette særlig vært konsentrert om finansielle produkter rettet mot massemarkedet (retail banking) samt betalingskorttjenester og betalingssystemer.

Kommisjonen offentliggjorde 31.1.2007 en rapport om konkurranseforholdene innenfor betalingskort og betalingssystemer. Av denne fremgår det at det i deler av EU tilsynelatende er svak konkurranse i disse markedene. En del skyldes språklige og kulturelle forskjeller, men utover dette pekes det særlig på følgende:

- Høy og vedvarende lønnsomhet er et tegn på svak konkurranse.
- Meget konsentrerte markeder i enkelte land som gjør det vanskelig å komme inn for nye aktører.
- Begrenset tilgang til kredittregistre på tvers av landegrensene.

- Store forskjeller i formidlingsgebyrene (interchange fees) og brukerstedsgebyrene (merchant service charges).
- Varierende regler og praksis legger hindringer i veien for kundemobilitet både innenfor det enkelte land og over landegrensene.
- Ulike tekniske standarder.

I mai 2007 la Kommissjonen frem en grønnbok om finansiell tjenesteyting generelt overfor massemarkedet. Her pekes det på konkrete forhold som tilsier at det fortsatt er potensial for større integrasjon og bedre konkurranse og det foreslås konkrete tiltak for å nå

målet om billigere finansiell tjenesteyting til massemarkedet.

EFTA's overvåkningsorgan (ESA) har fulgt opp begge disse rapportene og laget tilsvarende vurderinger for EFTA-landene sin del.

Kredittforetak og finansieringsselskaper

Internasjonalt trekkes det gjerne en klar grense mellom kredittinstitusjoner og andre finansinstitusjoner. Finansinstitusjon er et fellesbegrep på alle foretak som driver finansieringsvirksomhet – med unntak av offentlige virksomheter og verdipapirforetak. Begrepet "kredittinstitusjon" er knyttet til innlånsdelen og omfatter finansinstitusjoner som tar imot innskudd eller andre tilbakebetalingspliktige midler fra allmennheten – det vil si mer tradisjonelle innlån. En bank er en typisk kredittinstitusjon. Kredittinstitusjon som ikke er bank, kalles kredittforetak.

I Norge har man tradisjonelt forbundet "kredittforetak" med institusjoner som skaffer

kapital ved utstedelse av obligasjoner. I dag er dette ikke lenger riktig – også finansieringsselskaper er kredittforetak dersom de etter sine vedtekter har adgang til å ta i mot innlån fra allmennheten. Finansinstitusjoner som ikke er bank – dvs kredittforetak og finansieringsselskaper – kalles ofte finansieringsforetak som en fellesbetegnelse.

For mange fremstår denne begrepsbruken som forvirrende. Banklovkommissjonen ser på om det er mulig å forenkle dette, men kommer neppe til noe annet enn å erstatte begrepet "finansinstitusjon" med "finansforetak". Bakgrunnen for dette er at man i Norge tradisjonelt har knyttet lovregule-

ringen opp til begrepet "finansinstitusjon" i vid forstand og ikke hatt særskilt regulering av de ulike typer foretak etter hvordan de skaffer seg midler til utlånsvirksomheten.

Nye kapitalkrav

For å sikre kredittinstitusjonenes soliditet, har det gjennom årene utviklet seg internasjonale minstestandarder om krav til kapital i regi av Basel-komiteen som har sekretariat hos Bank for International Settlements (BIS). Herfra er det gitt anbefalinger om felles målesystemer og minstekrav til kapital som følges i mange land.

I Norge har man i tråd med den tradisjonelle tilnærming, stilt kapitalkrav til alle finansinstitusjoner – ikke bare kredittinstitusjoner. Kapitalkravet må tilfredsstilles både på selskapsnivå og konsernnivå.

Den første internasjonale standard ble gitt i 1988 – The Basle Accord eller Basel I som den nå gjerne kalles. I juni 2004 ble det etter en lengre prosess vedtatt et nytt regelverk – Basel II – som er ganske annerledes enn Basel I. I tillegg til kapitaldekningskrav for

kredittrisiko, er det innført et nytt kapitalkrav for operasjonell risiko. Dette utgjør den såkalte Pilar 1 i regelverket. Ved siden av dette er det satt opp krav til vurdering av samlet kapitalbehov og tilsynsmessig oppfølging (Pilar 2) og krav til markedsdisiplin og offentliggjøring av informasjon (Pilar 3).

De nye retningslinjene berører ikke selve definisjonen og sammensetningen av ansvarlig kapital. Kapitalkravet er fortsatt 8 prosent og hva som kan regnes som ansvarlig kapital, er stort sett det samme. De store endringene ligger i hvordan man beregner kapitalkravet for kredittrisiko og et nytt eksplisitt kapitalkrav for operasjonell risiko.

I forhold til dagens regelverk gjør Basel II minstekravet til ansvarlig kapital mer følsomt for den risikoen institusjonen er utsatt for. Det etableres et proporsjonalitetsprin-

sipp slik at man får enklere metoder for mindre foretak og mer avanserte metoder for større institusjoner. Samtidig har man lagt inn en insentivstruktur slik at bedre risikostyring gir lavere kapitalkrav. Foretakets egne interne modeller kan, etter godkjenning av tilsynsmyndighetene, tillates brukt når minimumskravet til kapital beregnes.

Sommeren 2006 ble Basel II gjennomført i EU gjennom to nye direktiver: 1. EU-dir 2006/48 om adgang til å oppta og utøve virksomhet som kredittinstitusjon og 2. EU-dir 2006/49 om kravene til investeringsselskaper og kredittinstitusjoners kapitalgrunnlag. De deler av regelverket som berører kapitaldekning, kalles gjerne Capital Requirements Directive (CDR).

I Norge ble CDR implementert gjennom ny forskrift 14.12.2006. Forskriften trådte i

kraft 1.1.2007 med overgangsregler frem til 31.12.2007. Først 31.1.2007 ble det gitt forskrifter om anvendelse av kapitaldekningsregler på konsolidert basis. Denne ble gjort gjeldende fra dagen etter. Etter utgangen av 2007 er det ikke lenger lov å benytte de gamle regler om kapitaldekning.

Målinger som er gjort underveis i prosessen, viser at både standardmetoden og de mer avanserte metodene (IRB-metodene) vil gi reduserte kapitalkrav i norske foretak. I standardmetoden er dette beregnet til gjennomsnittlig å utgjøre 10 - 12 prosent og for det enkelte foretak i intervallet 5 - 20 prosent. Det er særlig lån til personkunder, herunder boliglån, og lån til små og mellomstore bedrifter (massemarkedsengasjementer) som får reduserte kapitalkrav. Etter de mer avanserte metodene kan lettelsene bli opp til 35 - 45 prosent.

Nye regnskapsregler

EU besluttet gjennom EU-forordning 1606/2002 at alle børsnoterte foretak innen EU-området fra og med 2005 måtte ta i bruk internasjonale regnskapsstandarder (IFRS/IAS) i sine konsernregnskaper. Innen EU er det etablert en særskilt godkjenningsordning som innebærer myndighetskontroll på europeisk nivå av de standarder IASB (International Accounting Standards Board) fastsetter. Dette har sammenheng med at det innen EU har vært skepsis til at en privat organisasjon som IASB, skal fastsette regler som de fleste land til nå har regulert gjennom lovgivning.

De standarder som skal følges, er de standarder som er godkjent etter denne prosedyre - blant mange kalt EU-GAAP. Godkjente EU-standarder behøver således ikke helt ut å være sammenfallende med standarder utarbeidet av IASB, men siden noe av hensikten er å gjøre regnskapene mer sammenlignbare over landegrensene, er det lagt inn som en premiss i godkjenningsprosedyren at det bare er unntaksvis at avviking skal skje.

EU-forordningen er EØS-relevant og ble med virkning fra 2005 innlemmet i norsk lovgivning gjennom endringer i regnskapsloven § 3-9. Norge har etter dette et tosporet system bestående av IFRS-forordningens system og regnskapslovens ordinære system (N-GAAP). Foretak som utarbeider regnskap etter IFRS-forordningens system har rett og plikt til å utarbeide

regnskap etter alle EU-godkjente IFRS-forordninger som er gjennomført i norsk rett. Foretak som ikke følger dette systemet, skal utarbeide regnskaper etter regnskapslovens ordinære regler.

Like før nyttår 2007 ble det gitt forskrifter om forenklet anvendelse av IFRS med virkning for regnskapsåret 2006. Forenkling-

ene for det alt vesentlige knyttet til noteopplysninger. Adgangen til forenklet bruk av IFRS ble utvidet gjennom ny forskrift 22.1.2008 med virkning for regnskapsår påbegynt 1.1.2007 eller senere

Forordningen (full IFRS) gjelder som ubetinget krav i konsernregnskapet for foretak med børsnoterte aksjer eller grunnfondsbevis. De fleste finansieringsselskaper vil være i et konsern som utarbeider full IFRS. I selskapsregnskapet kan de velge om de vil følge full IFRS eller forenklet IFRS. Andre foretak kan velge om de vil bruke forenklet IFRS eller regnskapslovens ordinære regler. For finansforetak er det gitt utfyllende regler i forskrift 16.12.1998 nr 1240 om årsregnskap for banker, finansieringsforetak og morselskap til disse og forskrift 21.12.2004 nr 1740 om regnskapsmessig behandling av utlån og garantier i finansinstitusjoner.

Av IFRS-reglene er det særlig IAS 39 –

Finansielle Instrumenter – som innebærer de største endringene. IAS 39 åpner for økt adgang til å benytte virkelig verdi i vurderingen av finansielle instrumenter – herunder også utlån. For finansielle instrumenter som omsettes i et marked, som aksjer og obligasjoner, vil markedspriser kunne gi en mer korrekt vurdering av verdiene. Ordinære utlån vil imidlertid ikke på samme måte være omsettelige og verdilvurderingene derfor vesentlig mer problematiske. Siden et finansforetaks eiendeler i hovedsak består av ulike typer utlån, vil mer bruk av markedsverdier få direkte virkning på resultatene og føre til større volatilitet.

For finansieringsselskaper vil IAS 17 – Leasing, ha særlig betydning for de av selskapene som tilbyr leasing. Denne ble gjennom EU-forordning 2238/2004 gjort gjeldende for EU og dermed i praksis også for Norge. For kundene er IAS 17 i hovedsak allerede implementert gjennom NRS 14 –

Leieavtaler, som kom i 2003. Det nye er at IAS 17 også gjelder utleier. Det må derfor skje en grenseoppgang mellom rekkevidden av IAS 39 og IAS 17 for selskaper som tilbyr finansiell leasing. I Norge har leasingvirksomheten tradisjonelt hatt et meget sterkt finansielt preg. Grenseoppgangen mellom IAS 39 og IAS 17 er derfor ikke enkel.

Ved såkalt restverdileasing er det i Norge vanlig at forhandler forplikter seg til å kjøpe utstyret tilbake etter endt leieperiode. IAS 18 – Varesalg, gir nærmere regler for når et varesalg skal inntektsføres. Standarden reiser tvil om et salg kan inntektsføres når forhandler har påtatt seg en forpliktelse til å kjøpe det solgte tilbake etter en viss tid. Dersom dette blir en vanlig oppfatning også i Norge, vil det nødvendigvis påvirke utformingen av gjeldende avtaler knyttet til restverdileasing og fordelingen av arbeidsoppgaver mellom leasingselskap og forhandler.

Skatt og regnskap skiller lag

En av komplikasjonene med IFRS har vært forholdet til skattereglene. Tradisjonelt har det vært sterk binding mellom årsregnskapet og skatteregnskapet. Foretak lager ikke noe eget fullstendig skatteregnskap, men tar utgangspunkt i finansregnskapet og korrigerer dette for enkelte forskjeller mellom regnskapsrettslige og skatterettslige vurderingsprinsipper. Ved tidfesting (periodisering) av inntekter og utgifter har man stort sett lagt regnskapsprinsippene til grunn.

Utviklingen innen regnskapsretten gjør at regnskapsretten i stadig økende grad beveger seg vekk fra sitt opprinnelige privatrettslige utgangspunkt og over til mer skjønnsmessige vurderinger. Skatteretten er på sin side fortsatt forankret i privatretten og det er ikke noe ønske fra skattemyndighetene om å endre dette faste utgangspunktet. For å lette innføringen av IFRS ble det med virkning fra 2005 gjennomført en overgang til realisasjons-

prinsippet i skatteretten. Bruk av regnskapsprinsippet som utgangspunkt for skatterettslig tidfesting av inntekter og kostnader bortfalt dermed for alle regnskapspliktige virksomheter.

På inntektssiden innebærer realisasjons-

prinsippet at inntekter skattemessig tidfestes i det inntektsåret skattyter får en ubetinget rett til ytelsen. I enkelte situasjoner kan dette fravike ganske meget fra når transaksjonen regnskapsmessig skal inntektsføres, for eksempel når det gjelder usikre størrelser eller hvor det er knyttet

betingelser til transaksjonen. IAS 18 viser dette når det er foretatt salg med gjenkjøpsforpliktelser. Realisasjonsprinsippet tilsier at inntekten fra salget skattemessig tas til inntekt det året salget har funnet sted, mens "kostnadene"/inntektsreduksjonen knyttet til returordningen først kommer til fradrag når retur finner sted. Skattemessig er dette to separate transaksjoner – salg og retursalg – mens regnskapsmessig må transaksjonene ses i sammenheng.

For forhandlere som leverer biler til leasingselskaper med gjenkjøpsgaranti kan det her oppstå et problem ved at salgssinntekten ikke kan inntektsføres i regnskapet, men likevel må beskattes.

På kostnadssiden innebærer realisasjonsprinsippet at kostnader kan føres skattemessig til fradrag det år det oppstår en ubetinget forpliktelse til å dekke/innfri dem. Det gis derfor ikke automatisk fradrag for regnskapsmessige avsetninger.

Finansiell leasing er et eksempel på hvor regnskapsretten og skatteretten for lenge

siden skilte fullstendig lag. Etter forskrift 16.12.1998 om årsregnskap for banker, finansieringsforetak med mer, skal finansiell leasing føres som utlån. Dette innebærer at leieinntektene splittes i renter og avdrag. Skattemessig er imidlertid finansiell leasing å anse som utleie med den konsekvens at leasingselskapene avskriver leasingobjektene som driftsmidler og inntektsfører leien i sin helhet.

En konsekvens av at finansiell leasing føres som utlån, er at det skal foretas tapsberegninger etter utlånsforskriften så snart det foreligger objektive bevis for verdifall på individuelt nivå eller gruppenivå. Etter skatteloven § 14-5 er regnskapsmessig tap i finansbedrifter skattemessig fradragsberettiget. Dette er en særregel for finansforetak og et brudd på den skatterettslige hovedregel om at regnskapsmessige tap ikke er fradragsberettiget.

I 2006 ble det i skatteforskriften av 19.11.1999 nr 1158 gitt en utfyllende regel om at beregnede og resultatførte renteinntekter etter utlånsforskriften skal legges til grunn for skatteformål. Dette innebærer at

for utlån som reguleres av denne forskriften, er det størrelsene i finansregnskapet som legges til grunn ved skatteberegningen. Man fjerner altså skillet mellom finansregnskap og skatteregnskap.

I praksis gir imidlertid også en slik løsning utfordringer. Finansregnskapet vil være basert på bedriftsøkonomiske prinsipper nedfelt i utlånsforskriften. Dette vil kunne gi verdier som avviker ganske sterkt fra de privatrettslige verdier som følger av låneavtalen. Ikke minst skjer dette dersom et utlånsengasjement blir misligholdt og dermed nedskrevet i långivers regnskap. Dette betyr ikke at forpliktelsen er redusert hos låntaker. I finansregnskapet og dermed skatteregnskapet hos finansforetaket, vil man få et avvik fra hvilken gjeld låntaker vil føre opp i sin selvangivelse. Den skatterettslige parallellitet forsvinner. Finansforetaket må imidlertid fortsatt holde oversikt over hva de rent faktisk etter låneavtalen kan kreve av kunden. Tilsvarende må det forventes at ligningsmyndighetene vil forlange kontrolloppgaver fra finansforetakene som samsvarer med de privatrettslige forpliktelser.

Nye bokføringsregler

Ny lov 19.12.2004 nr 73 om bokføring trådte i kraft 1.1.2005 med en overgangsperiode til 1.1.2006. I tilknytning til loven ble det 1.12.2004 fastsatt en egen bokføringsforskrift.

Tidligere har regelverket på dette område vært fragmentarisk og uoversiktlig. Gjennom regnskapsloven 1998 ble det gjort et forsøk på en bedre regulering, men det viste seg at reglene i regnskapsloven 1998 kapit-

tel 2 var vanskelig å fortolke, dels var umulige å praktisere. Reglene ble derfor gjort valgfrie inntil et nytt system kom på plass. I praksis ble det slik at det var de gamle reglene i regnskapsloven 1977 som fortsatt ble anvendt supplert med bestemmelser i skatte- og avgiftslovgivningen.

Gjennom lovendringen ble mange av dokumentasjonsreglene fra merverdiavgiftsloven flyttet inn i bokføringsforskriften og dermed gjort obligatoriske også for regnskapspliktige som ikke har avgiftspliktig omsetning. Konsekvensen av dette ble først merkbart da reglene ble obligatoriske fra 1.1.2006. Særlig innskjerpingen av reglene om salgsdokumenters innhold og hvem som skal utstede salgsdokumentet, kastet om på tidligere praksis. I den tidligere høringsrunden hadde man ikke fått

dette med seg og svært få innvendinger hadde inkommet til de foreliggende forslag som dermed var blitt vedtatt. Utover 2006 strømmet det derfor inn en rekke søknader om dispensasjoner.

Siden finansforetak for det alt vesentlige selger avgiftsfrie tjenester, innebar det at de tidligere detaljerte regler i avgiftslovgivningen ikke kom direkte til anvendelse. Siden tjenestene også er såpass spesielle, utviklet det seg gjennom årene en bokføringspraksis som på mange områder var

nokså særegen i forhold til andre regnskapspliktige. Ut- og innposterings ble gjerne dokumentert i form av kredit- og debetbilag og ikke form av salgsdokumentasjon i fakturaformat. Dette samsvarte lite med de nye bokføringsregler.

I desember 2006 ble bokføringsreglene i større grad tilpasset de praktiske behov og det ble gitt utvidet adgang for kjøper til å utstede salgsdokument med virkning fra 1.1.2007. For våre medlemmer fikk dette særlig betydning når det gjaldt honorering

av mellommenn for bistand ved salg av låneprodukter og håndtering av innbytte på eksisterende driftsmidler ved inngåelse og fornyelse av leasingkontrakter.

I november 2007 besluttet Finansdepartementet å foreta en evaluering av regelverket på grunn av de mange henvendelser om krav som oppleves som uklare eller urimelig. Bokføringsstandardstyret i Norsk Regnskapsstiftelse ble bedt om å lede dette

Leasingkontrakter – overkjørte kilometer

Leasingkontrakter på personbil inngås gjerne for en periode på 3 år. Ved periodens slutt vil det i de fleste tilfelle foreligge en forpliktelse fra forhandler om å kjøpe bilen tilbake til en på forhånd fastsatt pris fastsatt ut fra forventet markedspris. I leasingkontraktene er det inntatt en bestemmelse om maksimal kjørelengde pr år og angitt pris pr kilometer for kjøring utover denne. I gjenkjøpsavtalen med forhandler er dette kravet overdratt til forhandler når han har utbetalt den fulle restverdi til leasingselskapet.

Praksis har vært at bilforhandler etter tilbakelevering av bilen, har utbetalt den fulle restverdi for bilen. Det er også bilforhandler som har avlest utkjørt distanse og håndtert et eventuelt krav på overkjørte kilometer i forhold til kunde. Kravet på overkjørte kilometer har ikke vært fakturert ut fra leasingselskapet før overdragelsen.

I mange år har det eksistert tvil om dette har vært korrekt håndtering. Etter å ha tatt spørsmålet opp med Oslo Fylkesskattekontor og Skattedirektoratet, ble det klart at sistnevnte var av den oppfatning at vederlag på overkjørte kilometer er et krav som følger av leasingavtalen mellom selskapet og kunden og som derfor skal tilordnes leasingselskapet som inntekt. Innvinning skjer når overkjøring finner sted, senest ved avtalens oppgjør. Bransjen ble

gitt en kort tilpasningsperiode for å innrette seg etter denne oppfatningen.

En konsekvens av dette standpunktet, er at leasingselskapene – dersom de ønsker å opprettholde muligheten for å kreve vederlag på overkjørte kilometer – må kontrollere utkjørt distanse ved utløpet av leieperioden og selv utfakturere kunden. Omsetningen må tas inn i leasingselskapets avgiftsregnskap. Selskapet kan deretter velge om de vil håndtere kravet selv eller overdra dette sammen med bilen til restverdigarantist. I så fall må faktura splittes i en del som er vederlag for bilen og en del som er vederlag for overdratt krav.

De fleste leasingselskaper startet i 2007 med å legge om praksis. Omleggingen gir imidlertid en del praktiske utfordringer. Siden dette berører samarbeidsforholdet til bilforhandlere, er det også et ønske om at alle selskaper gjør dette samtidig og likt.

Formidlingsgebyrer og brukerstedprovisjoner

Et kortbasert betalingssystem har to brukergrupper – kortholdere og brukersteder. Både for kortholder og brukersted ligger det en verdi i ordningene. For kortholder dreier det seg om en enkel, oversiktlig og sikker måte å gjøre opp for seg. For brukerstedene er verdien knyttet til en kombinasjon av garantert oppgjør, lett tilgjengelig kjøpekraft, effektiv betalingsmåte og redusert kontantbeholdning. Kostnadene forbundet med systemene faller normalt tyngst på kortutsteder når det gjelder kostnader og finansiell risiko.

Et kortsystem fungerer best når det er rimelig balanse mellom antall kortholdere og antall brukersteder. For å få dette til, er det i de kortsystemene der utsteder- og innløserfunksjonen er skilt (Visa og MasterCard), etablert en ordning med formidlingsgebyr (Multilateral Interchange Fee – MIF) mellom kortutsteder og innløser. Gebyret fastsettes som en prosentsats av hver enkelt transaksjon. Det er ikke en godtgjørelse for en utført formidlingstjeneste, men en omfordeling av inntekter mellom de to aktørene fra innløser til utsteder fordi det faller mer kostnader på utstederfunksjonen enn på innløserfunksjonen. Hensikten er å oppnå et mer vel fungerende marked med rimelig balanse mellom antall kort og antall brukersteder, sikre balansert verdiskapning i begge markeder kortvirksomheten retter seg mot, samtidig som man opprettholder nødvendig konkurranse.

Formidlingsgebyret kan være nasjonalt eller internasjonalt. De internasjonale gebyrene som gjelder grensekryssende betalinger, fastsettes av de internasjonale kortsystemene. Disse gjelder også nasjonalt med mindre annet er bestemt. I Norge er det egne nasjonale formidlingsgebyrer

EU-Kommisjonen vedtok 19.12.2007 å forby MasterCards formidlingsgebyrer innenfor EØS-området (intra-EEA). Vedtaket ble begrunnet med at MIF fastsettes kollektivt innenfor kortsystemet og ikke i et fritt marked. Innløser og utsteder kan ikke fritt avtale avvikende gebyrer. Etter EU's oppfatning fører MIF til at det blir for mange

utstedere og for få innløserne enn det som er samfunnsøkonomisk optimalt. Dette reduserer konkurransen i innløsermarkedet og øker kostnadene for forbrukerne.

EU's forbud gjelder kun internasjonale formidlingsgebyrer innenfor EØS-området (intra-EEA) samt nasjonale gebyrer i 8 EU-land (Belgia, Hellas, Irland, Italia, Latvia, Luxemburg, Malta og Tsjekia). Nasjonale formidlingsgebyrer i andre land er ikke berørt. Mastercard har fått en frist på 6 måneder til å tilpasse seg vedtaket, men trolig vil det bli brakt inn for EU-domstolen for rettslig prøvning

I 2002 ble det foretatt en tilsvarende undersøkelse knyttet til Visas formidlingsgebyrer. Det ble imidlertid oppnådd enighet om å unnlate inngrep mot at Visa forpliktet seg til å redusere gebyrene innen utgangen av 2007. Denne avtalen utløp 1.1.2008.

Formidlingsgebyret må ikke forveksles med brukerstedsgebyrene som avtales mellom innløser og brukersted. Disse fastsettes i et marked med flere aktører og utstrakt konkurranse. MIF er i den forbindelse kun en kostnad for innløser på lik linje med andre kostnader som må hensyntas i prissettingen. Konkurransen avgjør i hvilken grad dette er mulig, men siden MIF blir kollektivt fastsatt, vil disse gebyrene som regel danne et gulv i prisnivået.

Rent formelt har det helt siden 1989 eksistert forskrift som begrenser størrelsen av lovlig brukerstedsprovisjon til 1 prosent av kjøpesummen. Forskriften er imidlertid aldri blitt satt i kraft og de fleste aktører i

markedet anser i dag forskriften fra 1989 som helt utdatert.

Ikke desto mindre har handelsnæringen ønsket regulering av brukerstedsprovisjonen og flere ganger bedt om ikraftsettelse av forskriften. Siste gang nedsatte Finansdepartementet en prosjektgruppe som vurderte konkurranseforholdene i dette markedet og om det var behov for en regulering av prisene. Prosjektgruppen la frem sin rapport i 2004.

Prosjektgruppen anbefalte at prisforskriften fra 1989 ikke under noen omstendighet burde iverksettes. De påpekte imidlertid at det norske markedet for internasjonale betalingskort var preget av sterk konsentrasjon med få aktører og lav mobilitet i kundemassen. De foreslo derfor en 2 års observasjonsperiode for å se om konkurranseforholdene endret seg til det bedre.

I 2006 ba Finansdepartementet Kredittilsynet, Konkurransetilsynet og Norges Bank om en oppdatert vurdering av utviklingen i brukerstedsgebyrene. Denne gang ble gruppen også bedt om å se på de nasjonale formidlingsgebyrer.

En ny rapport ble lagt frem høsten 2007. I denne opprettholdt de anbefalingen om ingen former for direkte regulering av verken formidlings- eller brukerstedsgebyrer siden det eksisterer en trend mot lavere gebyrer. De foreslo imidlertid flere tiltak som kan bidra til økt konkurranse og transparens i markedet, samt påvirke kortutstederne til å redusere sine kostnader. Rapporten er oversendt Finansdepartementet, men det er foreløpig ikke gjort noen oppfølging av denne.

Merverdiavgiften

Innføringen av generell merverdiavgift på tjenester i 2001 skaper fortsatt problemer for finansbransjen. Endringen innebærer at det skal beregnes merverdiavgift ved all tjenesteomsetning, med mindre tjenesten er spesielt unntatt i loven. Finansielle tjenester er fortsatt unntatt avgift, men flere tilknyttede tjenester er blitt avgiftspliktige.

Unntaket for finansielle tjenester reiser en rekke problemstillinger. Dette gjelder for det første en rekke av de tjenester som finansinstitusjonen selv leverer til sine kunder og om disse skal betraktes som finansielle avgiftsfrie tjenester eller administrative avgiftspliktige tjenester. Her er

det etter hvert skjedd en avklaring for mange tjenesters vedkommende, men fortsatt gjenstår uklare spørsmål.

Ennå mer problematisk er merverdiavgiften på de tjenester institusjonen kjøper inn fra underleverandører og som i mange tilfelle er en nødvendig del av den finansielle tjeneste institusjonen produserer – for eksempel datatjenester. Er dette fritatt finansiell tjeneste eller det en avgiftspliktig tjeneste knyttet til administrasjon, informasjon eller markedsføring.

I departementets fortolkningsuttalelse fra 2001 om avgiftsunntaket for finansielle tjenester er det lagt til grunn at formidling av finansielle tjenester, der formidleren bistår i å opprette kontakt mellom kunde og finansforetak, er unntatt fra merverdiavgift. Formidling av lånekontrakter har derfor, i motsetning til formidling av leasingkontrakter, vært ansett som en avgiftsfri finansieringstjeneste. I 2006 og 2007 ser man imidlertid en utvikling som tyder på en innsnevring av unntaket for ulike mellommannstjenester. I noen konkre-

te avgiftsaker er det foretatt etterberegning av merverdiavgift på provisjon bilforhandlere har mottatt for formidling av lån. Synspunktet var at dette ikke er låneformidling i ordets rette forstand, men en ytelse som består i å yte avgiftspliktige administrative tjenester og markedsføringstjenester. Tilsvarende ser man også i en del tilfelle der det er aktuelt å honorere forretninger for formidling av kredittkontrakter.

For finansbransjen vil en slik oppfatning innebære et betydelig problem. Motstykket til at finansforetak slipper å beregne utgående mva, er at man da heller ikke har adgang til å fradragføre inngående avgift på varer/tjenester som er nødvendig for å produsere tjenesten. Merverdiavgift på låneformidlingstjenester vil innebære en direkte utgift siden denne ikke vil være fradragsberettiget. Siden det er inngått samarbeidsavtaler med en rekke ulike typer formidlere, vil dette kunne få store konsekvenser. I samarbeid med FNH har man derfor tilskrevet Finansdepartementet for å få en avklaring av regelverket.

Merverdiavgift på bruktbiler

Etter merverdiavgiftsloven skal det ikke betales merverdiavgift ved omsetning av brukte registrerte kjøretøyer. I stedet betales en omregistreringsavgift som er lik om bilen omsettes privat eller i næring.

Like før jul 2006 la Finansdepartementet frem forslag om å endre dette systemet og la omsetning av bruktbiler følge de samme regler som gjelder ved omsetning av andre brukte varer. I dette lå at den fiskale omregistreringsavgiften skulle fjernes og erstattes med en ny avgift som kun dekket de administrative kostnader ved omregistreringen.

Forslaget fikk allmenn tilslutning så langt det gjaldt tyngre kjøretøyer som er gjenstand for små særavgifter og normal mva-håndtering. Forslaget møtte imidlertid

sterk motstand når det gjaldt personkjøretøyer. Dette har sammenheng med manglende nøytralitet i avgiftssystemet når det gjelder personbiler (manglende fradragsrett) og at markedet for omsetning av brukte personkjøretøyer er nokså spesielt med stor privat omsetning (uten avgift) og stort sett private kjøpere (uten fradrag for avgift). Generell merverdiavgift på bruktbiler vil dermed bli en kostnad i den profesjonelle bruktbilomsetning som i liten grad kan tas ut i prisene.

Avhengig av hvordan forslaget var ment å forstå, beregnet Finfo at gjennomføring av forslaget umiddelbart vil føre til en verdireduksjon i løpende leasingporteføljer på mellom 1,3 og 2,2 milliarder kroner over en 3-års periode. Verdifallet pr bil ble anslått til mellom 23 000 og 40 000 multiplisert

med 56 000 leasingbiler. Det aller meste av dette tapet måtte bæres av bilforhandlere som har stilt restverdigarantier.

På lang sikt ville forslaget være ødeleggende for leasing av personbiler siden betydelige kostnadselementer i form av ikke-avgiftspliktige avgifter (engangsavgift, årsavgift, forsikring) inngår i leiebetingsgrunnlaget og får merverdiavgift når det faktureres ut som leie uten at kunden kan fradragføre avgiftselementet. Dette blir en kumulering av avgift som er i strid med grunnleggende prinsipper for merverdiavgift.

Finfo var prinsipielt likevel tilhenger av forslaget fordi dagens regelverk også har

mange svakheter. Ordningen med omregistreringsavgift er særnorsk og prinsipielt uheldig – særlig for nyttekjøretøyer. At fradragsretten for merverdiavgift generelt er avskåret, skaper behov for særregler for de som likevel har fradragsrett. Dette gjør regelverket komplisert og uforutsigbart ved endringer i avgifter eller andre økonomiske rammebetingelser. I praksis er i dag alle leasingkontrakter på personbil inngått med en varighet på 3 år. Avvikende leieperioder vil være ulønnsomme. Forslaget medførte at også 3-års leieperioder ville bli ulønnsomme for alle biltyper – dog i varierende grad.

Finfo ga sin tilsutning til forslaget under forutsetning at det ikke ble gjort gjel-

dende for kjøretøyer registrert før lovens ikrafttreden. Dette for å dempe den negative virkningen på kort sikt. For å dempe virkningen på lang sikt, foreslo vi at årsavgiften ble tatt ut av beregningsgrunnlaget for mva på samme måte som i våre naboland og EU for øvrig, samt at næringsdrivende ble gitt fradrag for minst 50 % av mva på leasingleien.

Innvendingene mot forslaget gjorde at Finansdepartementet vil se nærmere på konsekvensene før de kommer tilbake til forslaget. I realiteten er det utsatt på ubestemt tid.

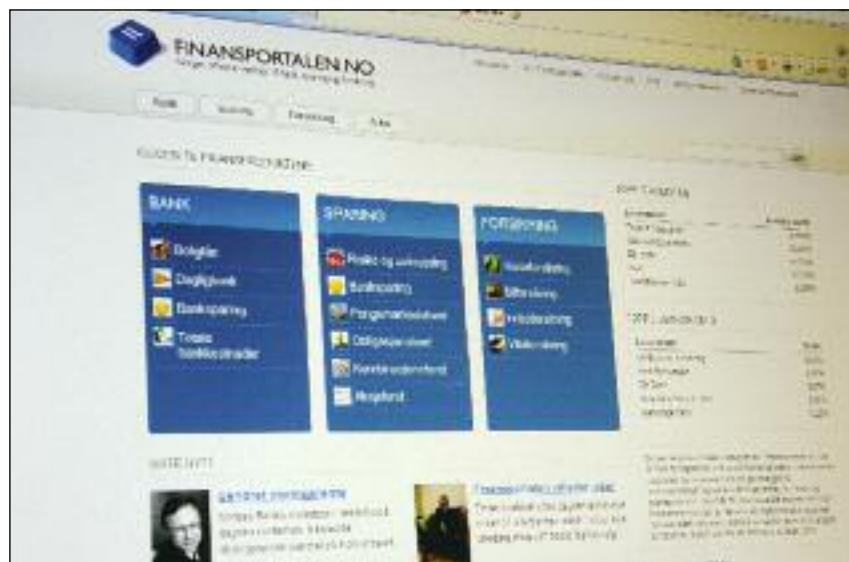
Finansportal

På stadig flere områder fremstår markedet som den viktigste reguleringsmekanismen. For kundene gir dette utfordringer. Infor-

masjonstilgangen er ofte overveldende, men det er også behov for å håndtere, sammenstille og sammenligne informasjon.

I regi av Barne- og likestillingsdepartementet og med nært samarbeid med organisasjonene i finansnæringen, ble det i 2007 igangsatt arbeid med å utvikle en nettportal for forbrukere med prisopplysninger og annen informasjon om finansprodukter. Formålet er å gjøre det enklere for forbrukerne å orientere seg i markedene for sparing, lån og forsikring. Ved at det blir lettere å sammenlikne ulike finansielle produkter, kan portalen også bidra til å stimulere konkurransen i personkundefordene.

Den første versjon av finansportalen.no ble lansert rett over nyttår 2008. Denne dekker boliglån og dagligbanktjenester. I løpet av 2008 skal portalen videreutvikles til også å omfatte vilkårs- og prissammenlikninger for forsikringsprodukter, samt oversikt over kredittkort og forbrukslån.

Endret forbrukerkredittdirektiv

Etter flere års tautrekking mellom ulike interesser, ble det i november 2007 lagt frem et endelig forslag til nytt forbrukerkredittdirektiv som skal avløse EU-dir 87/102. Eurofinas har vært en viktig premissleverandør i dette arbeidet. Det nye direktivet vil være EØS-relevant og må derfor implementeres i norsk lovgivning.

I motsetning til det gamle direktivet som var et minimumsdirektiv, vil det nye direktivet med enkelte unntak, være et totalharmoniseringsdirektiv. Det vil si at Norge på de områder som er regulert av direktivet, ikke kan ha avvikende regler. Både kredittkjøpsloven og finansavtaleloven må derfor gjennomgås for å tilpasses direktivet.

Endret hvitvaskingsdirektiv

I 2005 vedtok EU et nytt tredje hvitvaskingsdirektiv – EU-dir 2005/60 – som erstattet de to tidligere direktivene Dir 91/308 og Dir 2001/97. Bakgrunnen for revisjonen var et ønske om å konsolidere de to foregående i ett direktiv og å ta hensyn til praktiske erfaringer og nye anbefalinger som i mellomtiden er kommet fra FATF. Generelt skjerpes kravene til kontroll av hvitvasking og ikke minst terrorfinansiering, mens kravene til fysisk legitimasjonskontroll justeres i større grad etter risiko forbundet med den enkelte kunde, transaksjon og produkt.

Et utvalg oppnevnt i 2006 fremmet i august 2007 forslag om en helt ny lov med tilhørende forskrifter som implementerer bestemmelsene i EU-direktivet. Forslaget har vært på høring og har stort sett fått positiv mottakelse i finansnæringen. En regner med at lovforslaget vil bli behandlet i Stortinget våren 2008.

Nytt direktiv om betalingstjenester

I 2007 ble det vedtatt et eget direktiv om betalingstjenester – EU-dir 64/2007. Direktivet er EØS-relevant og må være implementert innen 1.11.2009.

Direktivet er på mange områder et maksimumsdirektiv og vil trolig kreve lovendringer både i betalingssystemloven og i finansavtaleloven. Også andre forhold kan det være aktuelt å gjennomgå i lys av de forpliktelser Norge har som følge av direktivet. Ansvarsreglene knyttet til misbruk av betalingskort kan opprettholdes uendret, siden direktivet på dette punkt er et minimumsdirektiv.

For de internasjonale kortsystemene vil direktivet reise en rekke utfordringer som må løses internt. Endringer i MEV-standar-

den (Mastercard, Eurocard, Visa) vil lett får innvirkning for hvordan nasjonale kortordninger utformes.

Etter direktivet vil finansieringsforetak i utgangspunktet ikke lenger kunne tilby betalingstjenester, med mindre de har konsesjon som kredittforetak (kredittinstitusjon som ikke er bank). For finansforetak som allerede tilbyr betalingsformidling, er det imidlertid gitt et unntak slik at de kan fortsette sin virksomhet.

Banklovkommisjonen

Hovedarbeidet for den regjeringsoppnevnte Banklovkommisjonen består i å gjennomgå i full bredde finansinstitusjons- og kredittlov-

givingen med sikte på modernisering, sam- ordning og til dels foreslå ny lovgivning. Kommisjonen ble opprettet i 1990. Finfo er

representert i kommisjonen. Kommisjonen har så langt fremlagt 18 utredninger:

1. NOU 1994:11 – Finansavtaler og finansoppdrag	11. NOU 2003:28 – Kjønn- og aldersnøytralitet i kollektive pensjonsordninger
2. NOU 1995:25 – Sikringsordninger og offentlig administrasjon av finansinstitusjoner	12. NOU 2004:24 – Pensjonskasselovgivning. Konsolidert forsikringslov.
3. NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v.	13. NOU 2005:15 – Obligatorisk tjenestepensjon
4. NOU 1998:14 – Finansforetak m.v.	14. NOU 2006:12 – Felles Pensjonskasser
5. NOU 1999:31 – Oppkjøp og inndriving av fordringer m.v.	15. NOU 2006:17 – Kredittforening som konsernspiss
6. NOU 2001:23 – Finansforetakenes virksomhet	16. NOU 2007:01 – Meglerprovisjon i forsikring
7. NOU 2001:24 – Ny livsforsikringslovgivning	17. NOU 2007:05 – Frarådningsplikt i kredittkjøp
8. NOU 2002:14 – Finansforetakenes virksomhet II	18. NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning
9. NOU 2002:21 – Oppsigelse av forsikringsavtaler	
10. NOU 2003:11 – Konkurransen i kollektiv livsforsikring	

Finansavtaler

Kommisjonens første innstilling NOU 1994:19 – Finansavtaler og finansoppdrag resulterte i lov 5.6.1999 nr 49 om finansavtaler og finansoppdrag. Denne trådte i kraft 1.7.2000. Loven gjelder ikke for kreditter som faller inn under kredittkjøpsloven og heller ikke leiefinansiering (leasing).

Betalingsystemer m.v.

Banklovkommisjonen arbeidet deretter med spørsmål knyttet til offentligrettslig regulering av aktørene innen betalingsformidling. Arbeidet resulterte i NOU 1996:24 – Betalingssystemer m.v. Ny lov ble vedtatt 17. desember 1999.

Opprinnelig var det foreslått at også betalingssystemer som ikke var knyttet opp til kundekonti i banker eller finansieringsforetak skulle omfattes av reguleringen – for eksempel oljeselskapenes og varehuskjeders kortsystemer. Dette ble imidlertid utelatt i den endelige lovtekst.

Institusjonslovgivningen - finansforetak m.v.

En sentral del av Kommisjonens arbeid består i å samordne og revidere finansinstitusjonslovgivningen i sin alminnelighet. Av praktiske årsaker er dette arbeidet blitt inndelt i flere delutredninger;

NOU 1998:14 tar for seg mange problemstillinger av særskilt interesse for medlemselskapene. Dette gjelder bl.a. endret lovdefinisjon av finansieringsselskap, mulig-

heten for at en bank skal kunne eie en annen mer spesialisert bank, mer omfattende regulering av selskaper som skal tilby selgerkreditt, og mulighet også for norske finansieringsselskaper til å delta med omfattende eierandeler i selskaper som tilbyr selgerkreditt ("joint venture"). Generelt legges det forøvrig opp til en langt enklere organstruktur enn etter dagens lovgivning, idet representantskapet er foreslått fjernet, og kontrollkomité/tilsynsutvalg skal bortfalle som obligatorisk organ.

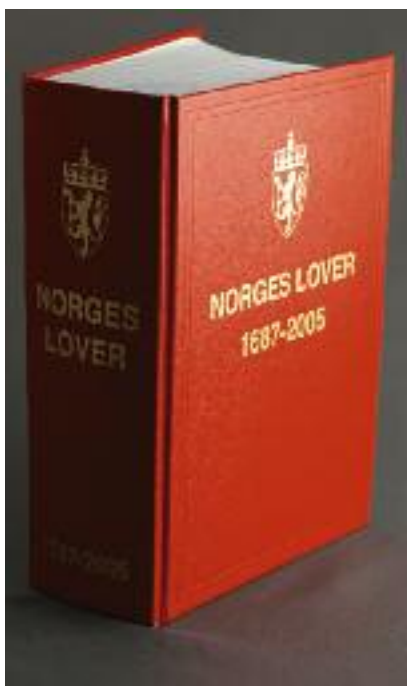
NOU 2001:23 utfyller i større detalj det mer rammeorienterte regelverket. Kommisjonen har her bl.a. vurdert regler for finansforetaks virksomhet med hensyn til totalkundeavtaler, bruk av kundeinformasjon innad i konsern, krav til kredittvurdering, bortsetting av arbeidsoppgaver, mulighetene for verdipapirisering i det norske finansmarked m.v.

NOU 2002:14 er en videreføring av det arbeidet som ikke ble ferdigbehandlet i den 4. og 6. utredningen. Her har man behandlet utbytte og konsernbidrag, finansforetaks eie av aksjer, andeler og fast eiendom, tvisteløsningsordninger, overnasjonale tilsynsmyndigheter, fjernsalg av finansiell tjenester og tiltak mot hvitvasking av penger.

En del av de fremlagte forslag er blitt gjennomført gjennom egne lovendringer. Mange fornuftige forslag som det har vært enighet om i kommisjonen er imidlertid ikke behandlet og utålmodighetene i finansnæringen om endelig ferdigstilling er etter hvert blitt stor.

Utredning nr. 7, 9, 10, 11, 12, 13, 14, 16 og 18 har i stor grad beskjeftiget seg med forsikrings- eller pensjonsmessige spørsmål av mindre betydning for finansieringsselskapene.

I 2007 ble arbeidet med den avsluttende utredning som skal munne ut i en ny samlet

finanslov i gangsett. Denne vil inkludere forslag fremmet i Utredning nr. 4, 6, og 8 og de lovendringer som i mellomtiden er kommet. Dette lovforslaget er ment å erstatte

te lov 10.6.1988 nr. 40 om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner. Det er nedsett en referansegruppe med deltakere fra ulike aktører i bransjen som kan bistå

de medlemmer i Banklovkomisjonen som kommer fra finansnæringen. Det forventes at dette arbeidet vil bli avsluttet i 2009.

Finansskole – organisert undervisningstilbud for ansatte i medlemsselskapene

Finansieringsselskapenes Forening har i mange år hatt et permanent og systematisk undervisningsopplegg for ansatte i

medlemsselskapene. Kursopplegget er under konstant evaluering i eget Kursutvalg for å gi et enhetlig og best mulig under-

visningsopplegg skreddersydd for vår bransje.

Hovedkurset (Finansskolen) er delt inn i kurs for nybegynnere og viderekommende. Kursene for nybegynnere gir en grunnleggende innføring i en rekke sentrale emner og produkter innenfor leasing og lån, factoring og kundeservice. De viderekommende kursene er hevet noe i vanskelighetsgrad i forhold til tidligere og er ment for ansatte med noen års erfaring i bransjen. Undervisningen gis av dyktige fagfolk med lang erfaring fra bransjen kombinert med oppgaver i løpet av kursdagene, også hjemmeoppgaver, slik at selvstudium blir en viktig del av undervisningsopplegget. Etter hvert kurs er det eksamen i form av en prosjektoppgave. Det gis karakteren Bestått/Ikke bestått, med vitnemål til dem som består.

Rettslige rammebetingelser for finansieringsselskaper

Fra 1976 har det vært nødvendig med offentlig tillatelse (konsesjon) for å drive eller medvirke til finansieringsvirksomhet.

Lowverket om finansieringsselskaper kan deles inn i to hovedgrupper:

1. offentligrettslig regulering av virksomheten
2. privatrettslig regulering av forholdet mellom institusjon og kunde

Mer om finansinstitusjonenes rettslige rammebetingelser er tilgjengelig på for-eningens hjemmesider <http://www.finfo.no/>. I denne årsberetning redegjøres bare for enkelte hovedtrekk samt spesielle forhold som skjedde i 2007.

Offentligrettslig regulering

Lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner av 10. juni 1988 nr. 40 inneholder de sentrale bestemmelser for bransjen. Etter denne loven kan finansieringsvirksomhet i Norge kun drives av:

- forretnings- og sparebanker
- finansieringsselskaper
- kredittforetak
- forsikringsselskaper
- kredittinstitusjoner med konsesjon innen EØS-området
- andre utenlandske kredittinstitusjoner som har særskilt tillatelse

Banker og forsikringsselskaper har egne særlover som regulerer og gir mer detaljerte bestemmelser om organisering og virksomhet. For finansieringsforetak – som er en fellesbetegnelse på finansieringsselskaper og kredittforetak – er det gitt spesialregler i finansieringsvirksomhetsloven kapittel 3.

Låneformidlingsvirksomhet er ikke konsesjonspliktig, men meldepliktig etter lovens kapittel 4. Låneformidlere må stille sikkerhet. Låneagenter er ikke regulert direkte, men reguleres indirekte gjennom tilsynet med oppdragsgiver.

Banklovkommissjonen arbeider kontinuerlig med en modernisering og revisjon av bank-

og finanslovgivningen. I 2007 har dette arbeid resultert i 3 utredninger (Utredning nr. 16, 17 og 18): NOU 2007:1 – Meglerprovisjon i forsikring, NOU 2007:5 – Frarådningsplikt i kredittkjøp og NOU 2007:17 – Individuell pensjonsordning.

Forslaget om frarådningsplikt ved låneopp-tak knyttet til kjøp (kredittkjøp) ble frem-met for Stortinget like før jul 2007. Bortsett fra dette forslaget, er få av Banklovkommissjonens senere utredninger sentrale for finansieringsselskapenes virk-somhet. Kommissjonen igangsatte imidler-tid i 2007 arbeidet med å slutføre ramme-lovgivningen for finansbransjen og dermed erstatte loven fra 1988.

I 2007 ble det gjennomført fire endringer i lov om finansieringsvirksomhet og finansinstitusjoner:

1. lov 16. mars 2007 nr 11 med ny § 2-25 til og med § 2-35 i forbindelse med innfø-ring av obligasjoner med fortrinnsrett.
2. lov 15. juni 2007 nr 30 med en rekke nye paragrafer knyttet til adgang for kre-dittforening å være konsernspiss.
3. lov 29. juni 2007 nr 75 i forbindelse med ny lov om verdipapirhandel.
4. lov 29. juni nr 81 i forbindelse med ny lov om samvirkeforetak.

Etter *lov om tilsynet for kredittinstitusjo-ner, forsikringsselskaper og verdipapirhan-del av 7. des. 1956 nr 1*, er finansieringssel-skapene underlagt offentlig tilsyn. Tilsynet gjennomføres av Kredittilsynet som skal se til at de institusjoner de har tilsyn med, vir-ker på en betryggende og hensiktsmessig måte i samsvar med lov og bestemmelser gitt i medhold av lov, samt den hensikt som ligger til grunn for institusjonens oppret-telse, dens formål og vedtekter. Som ledd i tilsynsvirksomheten kan Kredittilsynet gi bindende pålegg.

Lov om merverdiavgift av 19. juni 1969 nr 66 med tilhørende forskrifter er av stor

betydning for finansieringsselskapene da leasing og store deler av factoringvirksom-heten er avgiftspliktige tjenester. For lea-sing har dette lenge vært tilfelle da leasing i avgiftssammenheng er å anse som en avgiftspliktig utleietjeneste. For factoring er avgiftsplikten av nyere dato da deler av tjenesten ble gjort avgiftspliktig gjennom den generelle merverdiavgiftsreformen av 1.7.2001.

Privatrettslig regulering

Lov om finansavtaler og finansoppdrag av 25. juni 1999 nr 46 regulerer sentrale for-mer for avtaler om finansielle tjenester som tilbys publikum av finansinstitusjoner – herunder innskudd, betalingstjenester, utlån og kausjon. Når kunden er forbruker vil lovens bestemmelser normalt ikke kunne fravikes gjennom avtale. Loven gjelder ikke leasing, factoring og kreditttyting som faller innunder kredittkjøpsloven. Finansavtale-loven ble endret 26.1.2007 i forbindelse med ny tvistelov og 15.6.2007 i forbindelse med endringer i forbrukerkjøpsloven knyt-tet til markedsføring av kreditt (krav om effektiv rente).

Lov om kredittkjøp av 21. juni 1985 nr 82 regulerer kjøp av løsøre på kreditt, konto-kredittavtaler og forbrukerleie. Mens den generelle finansavtaleloven som dekker ordinære utlån er av forholdsvis ny dato, er spesialreglene om kreditt i forbindelse med kjøp en videreføring av regler man har hatt helt siden 1916 (avbetalingsloven). Grense-gangen mellom de to lover er til dels komplisert da de løser samme spørsmål på for-skjellige måter. Denne loven ble på samme måte som finansavtaleloven, også endret 15.6.2007 når det gjaldt reglene om mar-kedsføring av kreditt.

Statistikk

ULIKE UTLÅNSTYPER I MILL. KRONER OG PST. AV BRUTTO UTLÅN PR. 31.12.

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

År	Leasing		Factoring*		Kredittkort		Billån/øvrige utlån		I alt	
	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.	Mill. kr.	Pst.
1994	8 625	33 %	2 969	11 %	3 844	15 %	10 827	41 %	26 265	100 %
1995	12 158	39 %	3 313	10 %	4 459	14 %	11 644	37 %	31 574	100 %
1996	15 168	38 %	3 741	9 %	5 037	13 %	15 920	40 %	39 866	100 %
1997	20 029	42 %	1 561	3 %	5 507	12 %	23 787	43 %	50 884	100 %
1998	23 716	38 %	1 850	3 %	6 470	10 %	30 836	49 %	62 872	100 %
1999	25 837	46 %	1 919	3 %	8 272	15 %	19 687	35 %	55 715	100 %
2000	31 182	48 %	2 096	3 %	9 669	15 %	22 028	34 %	64 975	100 %
2001	37 372	50 %	2 671	4 %	10 735	14 %	24 096	32 %	74 874	100 %
2002	39 447	49 %	2 869	4 %	10 822	13 %	28 021	34 %	81 159	100 %
2003	40 764	47 %	3 285	4 %	12 552	14 %	30 506	35 %	87 107	100 %
2004	47 136	46 %	3 928	4 %	16 004	16 %	35 973	35 %	103 041	100 %
2005	56 054	46 %	4 627	4 %	18 077	15 %	42 028	35 %	120 786	100 %
2006	65 765	47 %	6 269	5 %	20 476	15 %	46 317	33 %	138 827	100 %
2007	74 656	46 %	7 626	5 %	28 196	17 %	53 152	32 %	163 630	100 %

* P.g.a. endringer i regnskapsforskriften er tall for perioden 94-96 ikke sammenlignbare med senere år.

FACTORINGSTATISTIKK (inkl. bloc factoring)

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Tall i millioner kroner

	2001	2002	2003	2004	2005	2006	2007
Omsetning	45 688	51 573	64 083	70 946	76 793	94 325	133 577
Risikoavdekkede fordringer	678	865	1 231	1 614	1 945	2 578	2 187
Utlån utover eller uten risikoavdekning	1 993	2 004	2 054	2 314	2 682	3 691	5 439
Margintrekk	203	143	177	224	381	349	633
Utlån	2 467	2 726	3 108	3 705	4 246	5 920	6 993

KORTSTATISTIKK 2006

for medlemmer i Finansieringsselskapenes Forening

Omsetning (millioner kroner)	Varekjøp totalt	Kontantuttak totalt	Sum totalt	Herav:	Herav:	Herav:
				Varekjøp utland	Kontantuttak utland	Sum utland
Internasjonale betalingskort	26 475	3 970	30 445	8 650	1 374	10 023
Internasjonale kredittkort	30 311	8 629	38 939	10 748	2 006	12 754
Nasjonale kredittkort	1 698	442	2 140	0	0	0
Internasjonale debetkort	33 265	13 949	47 215	24 971	9 117	34 088
Sum omsetning	91 748	26 990	118 738	44 368	12 497	56 865

Medlemsfortegnelse pr. april 2008

Selskap	Postadresse	Telefon	Fax	www
BB Finans ASA	Postboks 103 – Minde, 5821 BERGEN	05115	55 27 40 01	www.bbf.no
BMW Financial Services	Postboks 1, 1330 FORNEBU	67 11 80 02	67 11 80 01	www.bmw.no/finansiering
Citibank International plc. Norway Branch	Postboks 769 Sentrum, 0106 OSLO	23 35 75 00	23 35 75 50	www.citibank.no
De Lage Landen Finans Norge	Postboks 184, 1325 LYSAKER	67 18 70 00	67 18 70 11	www.delagelanden.com
DnB NOR Finans AS	Postboks 7125, 5020 BERGEN	56 12 85 00	56 12 80 97	www.dnbnorfinans.no
DnB NOR Kort	0021 OSLO	0300	24 07 21 00	www.dnbnor.no
Diners Club Norge AS	Postboks 203 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 50 00	21 01 53 01	www.dinersclub.no
EnterCard Norge AS	Postboks 6783 St. Olavs plass, 0130 OSLO	21 31 66 00	21 31 66 01	www.entercard.no
Europay Norge AS	Postboks 382 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 55 00	21 01 56 60	www.eurocard.no
FCE Bank NUF	Postboks 514, 1411 KOLBOTN	66 99 70 70	66 99 71 50	www.ford.no
Glitnir Factoring AS	Postboks 1347 Sentrum, 6001 ÅLESUND	70 11 36 00	70 11 36 80	www.glitnir.no
AS Finansiering	Postboks 7203 Majorstua, 0307 OSLO	22 59 14 00	22 69 35 40	www.finansiering.no
Folkia AS	Regus Business Center, C.J. Hambros Plass 2C, 0164 OSLO	21 60 13 80	22 99 60 10	www.folkia.no
GE Capital Solutions AS	Postboks 594 Skøyen, 0214 OSLO	81 55 91 90	21 00 96 01	www.gecapitalsolutions.no
GE Money Bank AS	Postboks 8060, 4068 STAVANGER	51 83 64 25	51 83 64 10	www.gemoney.no
Handelsbanken Finans NUF	Postboks 1342 Vika, 0113 OSLO	22 94 07 00	22 33 24 12	www.handelsbanken.no
Hedmark Finans AS	Postboks 223, 2302 HAMAR	62 51 21 00	62 52 77 80	www.hedmark-finans.no
IKANO Finans AS	Postboks 295, 1372 ASKER	66 85 86 00	66 85 86 01	www.ikano.no
Kaupthing Finans AB NUF	Tevlingveien 15, 1081 OSLO	24 14 74 00	23 14 02 00	www.kaupthing.no
LeasePlan Norge AS	Postboks 6019 Etterstad, 0601 OSLO	23 06 98 00	23 06 98 01	www.leaseplan.no
Møller BilFinans AS	Postboks 46 Kjelsås, 0411 OSLO	22 95 33 00	22 95 34 66	www.bilfinans.no
Møre Finans AS	Postboks 121, 6001 ÅLESUND	70 11 30 00	70 11 33 22	www.sbm.no
Nordania Leasing Norge	Postboks 1170 Sentrum, 0107 OSLO	81 52 00 88	24 00 79 85	www.nordania.no
Nordea Finans Norge AS	Postboks 1166 Sentrum, 0107 OSLO	22 48 66 00	22 48 55 10	www.nordeafinans.no
Santander Consumer Bank AS	Postboks 177, 1325 LYSAKER	21 08 30 00	21 08 33 56	www.sandander.no
Scania Finans AB – Filial Norge	Postboks 250 Leirdal, 1011 OSLO	22 79 34 00	22 32 30 00	www.scania.no
Skandinaviska Enskilda Banken Oslofilial (Leasing & Factoring)	Postboks 1843 Vika, 0123 OSLO	22 82 70 00	22 82 71 76	www.seb.no
SEB Kort AB, Oslofilialen NUF	Postboks 381 Skøyen, 0213 OSLO	21 01 53 50	21 01 53 01	www.seb.no
SG Finans AS	Postboks 105, 1325 LYSAKER	21 63 20 00	21 63 23 12	www.sgfinans.no
Siemens Financial Services, NUF	Postboks 1 Alnabru, 0613 OSLO	22 63 49 00	22 63 47 10	www.siemens.com
SpareBank 1 Finans Midt-Norge AS	7467 TRONDHEIM	73 58 63 30	73 58 54 76	www.sb1f.no
SpareBank 1 Finans Nord-Norge AS	Postboks 6801, 9298 TROMSØ	02244	77 62 23 51	www.snnfinans.no
SpareBank 1 SR-Finans AS	Postboks 114, 4065 STAVANGER	51 95 65 00	51 44 48 80	www.sr-finans.no
Sparebanken Sogn og Fjordane	Postboks 113, 6801 FØRDE	57 82 97 00	57 82 97 05	www.ssf.no
Svea Finans	Postboks 6601 Etterstad, 0607 OSLO	21 54 24 00	21 54 24 01	www.sveafinans.no
Teller AS	Postboks 333 Skøyen, 0213 OSLO	815 00 400	815 00 401	www.teller.no
Terra Finans AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Terra Kort AS	Postboks 2349 Solli, 0201 OSLO	22 87 81 00	22 87 80 70	www.terra.no
Toyota Kreditbank GmbH NUF	Postboks 704, 3003 DRAMMEN	32 20 84 00	32 20 84 50	www.toyotafinans.no